

Ny språklitteratur

Ari Páll Kristinsson, Hannele Ennab, Rikke E. Hauge, Charlotta af Hällström-Reijonen, Anna-Liisa Kristiansson-Seppälä, Birgitta Lindgren, Svein Nestor, Jørgen Nørby Jensen, Klaas Ruppel

Samnordisk utgivning

Jarvad, Pia og Ida Elisabeth Mørch (red.): Klart sprog er godt sprog. Dansk Sprognævnets skrifter 38. Dansk Sprognævn 2007. 134 s.

Dansk Sprognævn og Nordens Sprogråd har udgivet rapporten *Klart sprog er godt sprog* med indlæg fra en klarsprogskonference afholdt i Gilleleje i november 2006. Rapporten indeholder indlæg om praktiske erfaringer med klarsprog i Sverige, Norge og Danmark og artikler om de forudsætninger der er for at man kan forbedre den daglige kommunikation i virksomheden. Af artiklerne kan nævnes: *Leif Becker Jensen*: Klarsprog – kommunikationsteknik eller holdningsændring?, *Bodil Nistrup Madsen*: Klart sprog i sundhedsvæsenet og i fællesoffentlig digital forvaltning, og *Sabine Kirchmeier-Andersen*: Når hurraråbene har lagt sig. Hvordan understøtter men klarsprogsarbejdet i hverdagen?

Kvaran, Guðrún: Udenlandske eller hjemlige ord? En undersøgelse af sprogene i Norden. Novus forlag, Oslo 2007. 187 s.

Holdningene til språkrøkt og språkpurisme er ikke like i de nordiske landene. Det som oftest kaldes *fast food* på dansk og norsk, heter *snabbmat* på svensk, *pikaruoka* på finsk, men *skyndibiti* på islandsk. I boken presenteres et delprosjekt av det samnordiske forskningsprosjektet *Moderne importord i språka i Norden*. Hensikten her er å vise hvordan importord blir mottatt i de forskjellige nordiske landene, om de blir tatt i bruk eller erstattet av et avløserord. Sammenlikningen viser forskjellen mellom landene, også når det gjelder graden av allmenn interesse for språkrøkt.

LexicoNordica 14. Tidsskrift om leksikografi i Norden. Nordisk forening for leksikografi, Oslo 2007. 357 s.

Temaet i årets utgave er *Leksikon og encyklopedier i Norden*. Skriftets temadel inneholder åtte artikler av forfattere fra Danmark, Norge, Sverige og Finland. Under ikke-tematiske bidrag finner vi en artikkel om Haqvin Spegel og ordforrådets fornyelse, konferanserapporter fra den 12. internasjonale Euralex-konferansen i Torino 2006 og den 9. konferansen om leksikografi i Norden i Akureyri 2007. Under overskriften Reccensioner finner vi hele 14 grundige og omfattende omtaler og anmeldelser av nyere ordbøker. Forord og innholdsfortegnelse finnes på foreningens nettside: www.nordisk-sprakrad.no/nfl.htm.

Selback, Bente: Fire dager i nordiske aviser. Ei jamføring av påverknaden i ordforrådet i sju språksamfunn. Novus forlag, Oslo 2007. 173 s.

Det nordiske samarbeidsprosjektet *Moderne importord i språka i Norden* hadde som ei målsetjing å jamføre språkpåverknaden utifrå på dei ymse nordiske språka. Slik påverknad kan lettast studerast i orda vi tek inn i språket – importorda. Undersøkinga som er presentert i denne boka, er basert på eit utval aviser frå sju nordiske språksamfunn.

Bente Selback har skrivt kapitla om situasjonen i kvart enkelt språksamfunn, Helge Sandøy har samanlikna språksamfunna, og Anne-Line Graedler har jamført denne granskinga med noen tidlegare nasjonale prosjekt.

Språk i Norden. Årsskrift for språknemndene i Norden. Nettverket for språknemndene i Norden, Oslo 2007. 180 s.

Hovedtemaet i Språk i Norden 2007 er mediaspråk. De fleste foredragene fra det nordiske språkmøtet i 2006 er med, Eva Harrie: Nordiska medievanor i förändring, Jan Svensson: Språk och språkvård i offentlighetens Big Bang, Stig Hjarvard: Sprogets medialisering, Ruth Vatvedt Fjeld: Fra studio og kateter til dagligstue til kosekrok til "ute-på-byen-sted", Ari Páll Kristinsson: Tal vs. skrevet – om manusets rolle i radiospråk, Catharina Grünbaum: Språkvård för morgondagens medier, Anne Kjærgaard & Ida Elisabeth Mørch: En praktisk formidlingsudfordring – om formidling af sproglige emner på sprogportalen sproget.dk.

Dessuten inneholder skriftet en artikkel om *kommunikationsstrategier i svensk-danska samtalsrum* av Katarina Lundin Åkesson og Robert Zola Christensen, Mikael Reuter skriver om Nordens språkråd og oppfølgingen av den nordiske språkdeklarasjonen, av Olle Josephson er det en artikkel om omorganiseringen av "den svenska språkvården" og Rikke Hauge skriver om det nordiske språksamarbeidet i året som gikk. Boka inneholder også 45 sider med informasjon om ny språklit-

teratur i Norden. Les mer på språknemndenes nordiske nettsider: <http://www.nordisk-sprakrad.no>.

Thøgersen, Jacob: Det er meget godt som det er er det ikke? En undersøgelse av danskernes holdninger til engelsk. Novus forlag, Oslo 2007. 270 s.

I denne boken går man tett inn på danskenes holdninger til engelsk og andre språk i Danmark i dag. Boken supplerer de andre holdningsundersøkelsene i det nordiske prosjektet *Moderne importord i språka i Norden*. Ved å se nærmere på hva informantene sier om språk, får man også et innblikk i hva holdninger er mer generelt, og hva holdningsundersøkelser gjør når de forvandler informantens uttalelser i et intervju til "befolkningens holdninger".

Danmark

Arndt, Hans: Talehandlinger – og anden sprogbrug. Dansk lærerforeningens Forlag, Frederiksberg 2007. 184 s.

Talehandlinger – og anden sprogbrug presenterer i overskuelig form forskningen inden for feltet talehandlinger. Teorien gennemgås fra Austin og Searles klassiske talehandlingsteorier til nyere teorier inden for tekstanalyse, pragmatik, tekstlingvistik og semantik. Bogen presenterer de forskellige kategorier af talehandlinger og giver mange eksempler på deres relevans for tekstanalyse. *Talehandlinger* rummer mange eksempler, og bogen giver mange brugbare ideer til undervisning i emnet talehandlinger.

Arnklit, Folmer, Hans Arne Jensen og Jørgen Jensen: Plantenavne. Dyrkede og vilde planter. Plantedirektoratet, biofolia, Frederiksberg 2007. 652 s.

Plantenavne indeholder ajourførte videnskabelige navne på 14 700 land, have- og skovbrugsplanter, grønsager, frugttræer og frugtbuske, læge- og giftplanter, ukrudstarter og vilde planter. Mange af disse planter er forsynet med et anbefalet dansk navn.

Borghäll, Johan: Kropssproget. Syddansk Universitetsforlag, Odense 2007. Udkommet i serien Mediedansk. 80 s.

Til god moderne sprogbrug hører ifølge forfatteren til dette hæfte også beherskelsen af kropssproget. Hæftet giver redskaber til at aflæse andres kropssprog og til at arbejde med sit eget.

Broby-Johansen, R: Kunstordbog. 5. udg. Aschehoug, København 2007. 236 s.

Budstikken. 1. årgang, nr. 1–4. Redigeret af Aril Hald Kirkegaard og Christian N. Everbusch (anssvh.). 16 s. + 16. s + 20 s. + 20 s.

Modersmålskredsen (www.modersmaalet.dk) er i 2007 begyndt at udsende sprog-tidsskriftet *Budstikken*, der behandler dansk og nordisk sprog, sproghistorie, sprogrøgt og sprogpolitik. Udgangspunktet for tidsskriftet er at der er grund til at være bekymret for det danske sprog. Af årgangens artikler kan nævnes: *Christian N. Eversbusch: Ænglis' som nysprog* (nr. 1), *Gunner Pedersen: Sprogets forsimpning*, *Claes Kastholm Hansen: Andre lande kæmper for deres sprog* (nr. 2), *Hanne Gullestrup: Ord der bedrager. En konsulents bekendelser*. *Bent Pedersbæk Hansen: Strømforder og benzinpumpe. Om forsømmelsen af den danske begrebsdannelse* (nr. 3) og *Jeanette Serritzlev: Så godt som dansk* (nr. 4).

Dansk-engelsk ordbog. Redigeret af Jens Axelsen. 11. udg. Gyldendal, København 2007. 1 059 s.

Danske Studier 2007. Udgivet af Merete K. Jørgensen og Henrik Blicher under medvirken af Simon Skovgaard. Videnskabernes Selskabs Forlag, København 2007. 189 s.

Af bindets store artikler er der i denne sammenhæng grund til at fremhæve *Lars Heltoft: Subjektive partiklers grammatikalisering i nyere dansk – eksemplet *sikke**, og *Eva Skafte Jensen: "når vi vakler i troen / på at være velsignet"*. Nær-sproglig analyse af et digt af Søren Ulrik Thomsen.

Danske Studier Generalregister 1966–2004. Videnskabernes Selskabs Forlag, København 2007. 85 s.

Registeret er en fortsættelse af generalregisteret for årgangene 1904–65. Det indeholder en oversigt over tekster trykt i tidsskriftet *Danske Studier* fra 1966 til og med jubilæumsåret 2004. Registeret er inddelt i fire underafdelinger: 1. en *indholdsoversigt* der omfatter artikler, mindre bidrag og anmeldelser, 2. Et *forfatter- og anonymregister* omfattende alle tekster der har været genstand for faglig behandling i tidsskriftet, 3. et ordregister der dækker de ord som har været genstand for en faglig behandling i tidsskriftet, og 4. et *emnerregister* der skal ses som en videreføring af de mange emneinddelte delregistre i det tidligere generalregister.

Dansk-latin ordbog. Af Allan A. Lund. Gyldendal, København 2007. 312 s.

Det bedre argument. Festskrift til Ole Togeby 7. marts 2007. Redigeret af Henrik Jørgensen og Peter Widell. Wessel og Huitfeldt, Århus 2007. 525 s.

Det bedre argument er et festskrift til Ole Togeby, professor i dansk sprog ved Nordisk Institut, Aarhus Universitet. Det er udsendt i anledning af hans 60-års fødselsdag 7. marts 2007. Festskriftet er skrevet af venner og kollegaer, og det indeholder i alt 26 kortere og længere artikler om forskellige sproglige, litterære og filosofiske emner. I denne sammenhæng er der grund til at nævne: *Erik Hansen*: anaforisk verbal, *Audur Hauksdottir*: Idiomerne glimrer ved deres fravær, *Jesper Hermann*: Ordet "Sprog" som lingvistikens flogistan, *Lisbeth Falster Jacobsen*: Hvordan fungerer verbet *at få?*, og *Eva Skafte Jensen*: Der var engang en mand – om markeret og umarkeret artikelbrug i moderne dansk og gammel-dansk.

Galberg Jacobsen, Henrik og Peter Stray Jørgensen: Dansk sprog. En grundbog. Schønberg, København 2007, 2. udg. 310 s.

Dansk Sprog er en almen introduktion i dansk sprog på akademisk niveau. Den indeholder kapitler om skriftlig fremstilling, sprogbrugsanalyse, sprognormer, sætningsled og sætningsskema, juridisk sprogbrug, mundtlig fremstilling, ordtyper og orddannelse, referater, sproglig koncentration og sproglige termer. I 2 udgave er der tilføjet et kapitel om fonetik, ligesom der er foretaget en nyskrivning og udvidelse af nogle af de øvrige kapitler. Litteraturhenvisningerne er ajourført, og emneregistret er desuden blevet suppleret med et navneregister.

Grunwald, Ebbe: Sprog billedet. Syddansk Universitetsforlag, Odense 2006. Udkommet i serien Mediedansk. 68 s.

Sprog billedet handler om billeder i journalistisk sprog. Læseren får indsigt i hvordan journalistikken ofte benytter billeder for at gøre oplysninger og vurderinger mere præcise.

Grønnum, Nina: Rødgrød med fløde. En lille bog om dansk fonetik. Akademisk Forlag, København 2007. 212 s.

Rødgrød med Fløde er en grundig gennemgang af de forskellige aspekter ved dansk udtale. Den henvender sig til studerende i logopædi, studerende ved danskfaget, lærere der underviser i dansk som andetsprog og studerende der læser dansk ved universiteter i udlandet.

Tryk, stød og tonegang behandles indgående i bogen, ligesom en række relativt nye lydudviklinger gennemgås. Et særskilt kapitel handler om sammenhæng-

ende tale og de mange reduktioner man møder der. Med bogen følger en cd-rom med mange eksempler fra teksten.

Hermes. Journal of Language and Communication Studies 38/2007. Redigeret af Henning Bergenholtz m.fl.. Udgivet af Fakultetet for Sprog og Erhvervskommunikation, Handelshøjskolen i Århus. 239 s.

Af bindets artikler er der i denne sammenhæng grund til at nævne *Jacob Laurin og Toke Bjerregaard: Language Use and International Business: What can we learn from Anthropology?*, og *Birger Andersen: Dictionary Grammars*.

Hernov, Else: De første tusind ord: en billedordbog. Hernovs Forlag, København 2007. 63 s.

Jervelund, Anita Ågerup: Sådan staver vi. Om ortografi og stavefejl. Dansk lærerforeningens Forlag 2007. 87 s.

I forbindelse med diskussionen af en retskrivningsreform har videnskabelig medarbejder ved Dansk Sprognævn *Anita Ågerup Jervelund* udarbejdet en redegørelse for hvad der hidtil er skrevet om ortografi og stavefejl. Redegørelsen er inddelt i 4 hovedafsnit der handler om retskrivningsprincipperne, forholdet mellem bogstaver og lyde, stavefejlsundersøgelser og reformforslag.

Lund, Anne Katrine: Skriv så. Om at sætte ord på sine tanker. Forlaget Samfundslitteratur, Frederiksberg 2007. 141 s.

At skrive er et håndværk, og ifølge *Anne Katrine Lund* er der masser af værktøjer der både kan gøre skriveprocessen lettere og teksterne bedre. I *Skriv så* findes værktøjer og eksempler så læseren kan se sin egen kommunikation efter og få inspiration til nye måder at skrive på.

Lund, Jørn: Og så tager vi den derfra. Gads Forlag, København 2007. 103 s.

I 29 velkrevne og letlæste kapitler ser Jørn Lund på tendenser i tidens sprogbrug, fra mumledansk og bandeord, over bandeord og bogtitler, til spontandannelser og korrekt "folketingsk".

Meile, Eva og Birgit Meister: Salmesordbogen. Salmernes ord og udtryk forklaret i et nutidigt sprog. Borgens Forlag, København 2007. 584 s.

Molbæk Hansen, Peter: Udtaleordbog. 2. udg. Gyldendal, København 2007. 761 s.

Mål & Mæle. 30. årgang, nr. 1–4. Redigeret af Kasper Boye, Carsten Elbro, Ken Farø, Erik Hansen og Jørn Lund 2007. 32 s. + 32 s. + 32 s. + 32 s.

Foruden den traditionelle brevkasse Sprogligheder med spørgsmål om sprog indeholder årgangen artikler af bl.a. *Søren Brandt*: Jeg vil satanraspeme ha´ Agnes!, *Birgit Eggert*: Hvorfor findes der flere pigenavne end drengenavne? (nr. 1), *Eva Villarsen Meldgaard*: Asmaa, Naser og de andre muslimske fornavne i Danmark, *Niels Davidsen-Nielsen*: Nogle påfaldende vokaler: om udtalen af stress, dress og tænke, penge, venner (nr. 2), *Ken Farø*: En Roulade er ikke en roulade. Falske venner i dansk og tysk (nr. 3), og *Marie Maegaard*: ”Du kan bare høre det på den måde hun snakker på” – om sprogbrug og social betydning (nr. 4).

I 2006 lanceredes kampagnen *Årets ord*. Vinderen blev ordet *ommer*, og læserne inviteres også i 2007 til at indsende eksempler på ord og udtryk der har været særligt fremtrædende i årets løb. Af nomineringerne, som findes i nr. 3 og 4, kan nævnes *elevplan*, *fodboldtosse*, *Ny Alliance*, *lønklynkeri*, *Web 2.0*, *flere hænder*, *friby*, *storbytusser*, *velfærdsministerium* og *der er ikke noget at komme efter*.

Nyt fra Sprognævnet 2007 nr. 1–4. 16 s. + 16 s. + 16. s. + 16. s. Dansk Sprognævn.

Hvert nummer indeholder et udvalg af sproglige spørgsmål til Dansk Sprognævn, bogomtaler og artikler om sproglige forhold. Årgangens artikler er: *Gitte Gravengaard* og *Pia Quist*: Dialekter i cyberspace, *Anne Kjærgaard*: Passer du på at holde tungen lige i munden (nr. 1), *Anne Kjærgaard* og *Ole Ravnholt*: Monster-sammensætninger (nr. 2), *Laurids Kristian Fabl*, *Anne Kjærgaard*, *Ida Elisabeth Mørch* og *Marianne Rathje*: Sproget.dk, *Ole Ravnholt*: Ja, jo eller nej? (nr. 3), *Marianne Rathje*: Bruger unge flere engelske lån end andre generationer?, og *Margrethe Heidemann Andersen*: Tilpasning af engelske lån i dansk tale- og skriftsprog (nr. 4).

Pedersen, Line og Anette Grønning: E-mail-kommunikation. Forlaget Samfundslitteratur, Frederiksberg 2007. 139 s.

E-mail-kommunikation giver en udførlig introduktion til samtaler i e-mails. Via spørgsmål, provokation og analyser af e-mails fra Berlingske Tidende, forsikringsverdenen, en kommune og en lægepraksis giver forfatterne ny forståelse af hvad det vil sige at samtale i e-mail, og hvornår samtalen følelsesmæssigt går over stregen. Bogen henvender sig til studerende på kommunikationsuddannelser og til kommunikatorer i erhvervslivet og offentlige organisationer.

Politikens Engelsk-Dansk/Dansk-Engelsk miniordbog. 3. udg. Politikens Forlag, København 2007. 752 s.

Politikens Fransk-Dansk/Dansk-Fransk miniordbog. 3. udg. Politikens Forlag, København 2007. 824 s.

Politikens Italiensk-Dansk/Dansk-Italiensk miniordbog. 3. udg. Politikens Forlag, København 2007. 824 s.

Politikens Spansk-Dansk/Dansk-Spansk miniordbog. 3. udg. Politikens Forlag, København 2007. 776 s.

Politikens Tysk-Dansk/Dansk-Tysk miniordbog. 3. udg. Politikens Forlag, København 2007. 840 s.

Politikens visuelle ordbog: dansk, engelsk, tysk, fransk, spansk. Af Jean-Claude Corbeil og Ariane Archambault. Oversat af Anne Albrecht, Jan Katlev, Sidsel Sangild og Anders Smith. 2. udgave. Politikens Forlag, København 2007. 1 086 s.

Ritzau, Ursula: Almindelig fremmed dansk: en masketest – undersøgelse hos danske learnere af holdninger til dansk med accent. . Københavnerstudier i Tosprogethed, bind 41. Københavns Universitet 2007. 108 s.

Bogen undersøger spørgsmål som *Hvilke holdninger til dansk med accent findes blandt folk der selv taler dansk med accent?* og *Ligner holdningerne hos denne gruppe holdninger til dansk med accent hos danskere med dansk som modersmål?*

Salling, Per: Bedre breve – bedre e-mails. Forlaget Samfundslitteratur, Frederiksberg 2007. 184 s.

Bogen henvender sig til alle der i praksis har ansvaret for firmaernes, organisationernes og de offentlige myndigheders breve og e-mails.

Sandersen, Vibeke og Jørgen Schack (red.): Dansk Sprognævn – godt og vel 50 år efter. Dansk Sprognævns skrifter 40. Dansk Sprognævn 2007. 128 s.

Dansk Sprognævn kunne i 2005 fejre sit 50-års jubilæum. Det skete med en todages konference, som fandt sted på Handelshøjskolen i København 28.–29. april 2005. På konferencen medvirkede sprogfolk, samfundsforskere, mediefolk, journalister, politikere og skolefolk – alle med interesse for og kendskab til Sprog-

nævnet. I programmet medvirkede også nogle af Sprognævnets egne medarbejdere. I anledning af jubilæet skulle der udgives to publikationer – en om Sprognævnets historie og en med foredrag fra konferencen. Bogen om Sprognævnets historie udkom i forbindelse med konferencen. Den er skrevet af Henrik Galberg Jacobsen og har titlen *På sproglig grund. Dansk Sprognævn fra a til å 1955–2005* (omtalt i *Sprog i Norden 2006*, s. 140). Bogen med foredrag udkom først i december 2007 – derfor titlen! Bidragene er let bearbejdede gengivelser af foredragene. De spænder vidt: Bidragene fra folk uden for Sprognævnet giver udtryk for foredragsholderens holdninger til Sprognævnet og dets arbejde. Bidragene fra Sprognævnets medarbejdere meddeler resultater af og overvejelser over deres egen forskning.

Sprogforum tidsskrift for sprog- og kulturpædagogik. Årgang 13, 2007, nr. 39 + nr. 40. Redigeret af Karen Lund m.fl. 64 s. + 64 s.

Der er i 2007 udkommet 2 numre af dette tidsskrift. Af artiklerne i nr. 39 kan nævnes *Lars Heltoft og Bent Preisler*: Sigtet med en sprogløvs, og *Tore Kristiansen*: Sociolingvistikken og den normative forpligtelse. En kommentar til Peter Harder. Nr. 40 er et temanummer om *børnelitteratur i sprogundervisningen* med artikler af bl.a. *Helle Lykke Nielsen*: Ikke et ord om minoritetssprog, *Leni Dam*: Lyrik i sprogundervisningen – hvad, hvorfor og hvordan, og *Annegret Friedrichsen*: På rejse i nordisk nabolitteratur – Børnelitterære figurer i tidlig nabosprogsundervisning.

Sprog og Samfund. Nyt fra Modersmål-Selskabet. 25. årgang, 2007, nr. 1–4. 16 s. + 16 s. + 16 s. + 16 s. Redigeret af Michael Blædel.

Foruden omtaler og anmeldelser af sproglig litteratur indeholder numrene kortere artikler om forskellige sproglige forhold. Af særlig interesse er *Jørgen Christian Wind Nielsen*: Lov om det danske sprog? (nr. 1), og *Jørgen Christian Wind Nielsen*: sproget.dk (om lanceringen af sprogportalen sproget.dk) (nr. 4).

Ved lejlighed. Festskrift til Niels Davidsen-Nielsen i anledning af 70-års-dagen. Redigeret af Margrethe Heidemann Andersen, Jørgen Nørby Jensen, Marianne Rathje og Jørgen Schack. Dansk Sprognævnets skrifter 39. Dansk Sprognævn 2007. 201 s.

Ved lejlighed er et festskrift til Niels Davidsen-Nielsen, tidligere professor ved Copenhagen Business School og formand for Dansk Sprognævn siden 2003. Det er udsendt i anledning af hans 70-års fødselsdag. Festskriftet er skrevet af sprogforskere i Dansk Sprognævn, fra Copenhagen Business School og fra Syddansk

Universitet, og det indeholder i alt 12 kortere og længere artikler om forskellige sproglige forhold: *Margrethe Heidemann Andersen*: "Come on let's play some matador!". En undersøgelse af kodeveksling hos unge storkøbenhavnere, *Carl Bache*: Would as a tense marker in English, *Per Durst-Andersen*: Dansk og engelsk i kontrast, *Michael Herslund*: Modalverbernes infinitiv eller "Det er nødvendigt [å] kan ordentlig dansk", *Per Anker Jensen*: Menneskets sprog. Rids af et forskningsunivers, *Jørgen Nørby Jensen*, *Anne Kjærgaard* og *Ida Elisabeth Mørch*: De ringer – vi svarer, *Sabine Kirchmeier-Andersen*: Er dansk truet?

Alex Klinge: Forklædt som relativpronomen. Leksemet *that* i engelske relativsætninger, *Inger Mees* og *Christian Jensen*: Englænderes opfattelse af danske vokaler, *Henrik Høeg Müller*: Partitive konstruktioner i spansk, *Marianne Rathje*: Fra bowling til blind date. Engelske lån i tre generationers talesprog, *Ole Ravnholt*: Let's face it: Engelsk er kommet for at blive. Nogle hints og fifs om pluralis-s'er – og lidt om andre "fremmede" bøjningsformer.

Wille, Niels Erik: Fra tegn til tekst. Forlaget Samfundslitteratur 2007. 446 s.

Fra tegn til tekst er en bred indføring i teorier og begreber om sproglig kommunikation. Bogen præsenterer sammenhængen mellem almen tegnteori (semiotik), sprog som tegnsystemer (sprogteori og sprogvidenskab) og brugen af sprogets virkemidler til konstruktion af en mangfoldighed af komplekse tekstformer, både *non-fiction* og fiktion, både faglitteratur og skønlitteratur (almen tekstvidenskab). Bogen fokuserer på de grundlæggende sammenhænge bag overfladen og på de problemer og antagelser som har drevet den teoretiske udvikling. Hertil kommer en kortfattet introduktion til de tænkere og forskere som især har præget udviklingen. *Fra tegn til tekst* henvender sig til studerende på de første studieår på de humanistiske uddannelser og på læreruddannelsen.

Sproget og de ordløse kunstarter. Modersmål-Selskabets årbog 2007. C.A. Reitzels Forlag, København 2007.

Temaet for Modersmål-Selskabets årbog 2007 er *Sproget og de ordløse kunstarter*. Det er utraditionelt at skrive med ord om det ordløse, men gennem 15 essays skrevet af erfarne forfattere beskrives kunstarternes tilblivelse og virkemidler. Bogen spænder over så forskellige temaer som tegnsprog og kropssprog, mad og vin, musik og sang, mode og dans, tegning og arkitektur.

Mørch, Susanne Idun og Hanne Hede Jørgensen (red.): Sprog som værktøj og legetøj. Om sprog, kultur og kommunikation. Academica, København 2007. 314 s.

Denne lærebog har et særligt forhold til sprog. Den bruger sprog til at fange, forføre, fortælle og forklare med. Og så handler den om sprog. Bogen lægger op til en diskussion af og giver eksempler på hvordan pædagoger skaber plads og sætter fokus på børn og andre målgruppers sproglige udfoldelse, og på hvordan pædagoger tilrettelægger og iværksætter forskellige aktiviteter der inviterer og inspirerer børn til at eksperimentere og lege med sproget.

Widell, Peter og Ulf David Berthelsen (red.): 11. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog. Aarhus Universitet 12.–13. oktober 2006. Århus 2007. 286 s.

Siden 1986 har sprogforskere fra ind- og udland hvert andet år mødtes i Århus for at sætte fokus på udforskningen af det danske sprog. På det 11. møde, der fandt sted i oktober 2006, deltog 60 sprogforskere med i alt 31 foredrag. De 26 er trykt i den foreliggende rapport. Af rapportens artikler kan nævnes: *Jesper Hermann*: Visse vrangforestillinger om ordet "sprog" – Eller hvordan vor brug af ordet "sprog" forhindrer vi forstår, *Eva Skafte Jensen*: Imperativens telicitet, *Mads Poulsen*: Begrænsninger på sætningsknuder som et processeringsfænomen, *Ole Ravnholt*: Bidrag til en funktionel grammatisk beskrivelse af det danske nominals struktur og topologi, og *Rita Therkelsen*: Om *måske* og *muligvis*.

Finland

Granqvist, Kimmo: Suomen romanin äänne- ja muoto-oppi. Suomen Itämaisen Seuran suomenkielisiä julkaisuja 36; Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 145. Helsinki 2007. ISBN 978-951-9380-69-8. XXVI + 714 s.

I sin banbrytande och grundläggande bok analyserar Granqvist den finländska romanins fonetik och morfologi med de nyaste metoderna i allmän språkvetsenskap. Han undersöker det, mycket varierande, talade språket, eftersom romani inte används mycket i skrift.

Olthuis, Marja-Liisa: Inarinsaamen lajinnimet. Lintujen ja sienten kansannimitysten historiaa ja oppitekoisten uudisnimien muodostuksen metodiikkaa. Vaajakoski 2007. ISBN 978-951-97560-6-6. XVI + 425 S.

I sin doktorsavhandling beskriver Olthuis uppkomsten av enaresamiska artnamn och deras historia. Utgående från sin analys av namnen lägger hon fram förslag på metoder med vilka den enaresamiska vokabulären lättast kunde utökas så att den skulle motsvara det moderna samhällets störtflod av nya begrepp.

Morottaja, Matti: Anarâškielâ ravvuuh. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 144. Helsinki 2007. ISBN 978-952-5446-26-5. 105 s.

I denna enaresamiska språkriktighetshandbok har Matti Morottaja samlat språkråd för enaresamiskan i en enda bok. Boken strävar efter att normera det offentliga skriftspråket och riktar sig i första hand till lärare, journalister och andra språkproffs.

Abdallah, Mahmoud Mahdy: Suomi-arabia-sanakirja. (Finsk-arabisk ordbok). Helsinki, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2007. 1 316 s.

Atilla, Jorma: Suomi-turkki-suomi: taskusanakirja. (Finsk-turkisk-finsk fickordbok). Helsinki, WSOY, 2007. 581, [2] s.

Barezzani, Cristina: Suomi-italia-suomi. (Finsk-italiensk-finsk ordbok) Gummerus, 2007. 1 069, [34] s.

Behm, Jukka: Taskuvaippa ja vauvaradio: lapsiperheen sanakirja: opas odotusajan, synnytyksen, vauvavaiheen ja leikki-ään sanastoon vanhemmille ja sellaisiksi aikoville. (Ordbok för barnfamiljer.) Gummerus, 2007. 103 s.

Blavatsky, Helena Petrovna: Intian filosofian sanakirja. (Ordbok över indiska filosofier) Biokustannus, 2007. 127 s.

Boric, Rada: Suomi-kroaatti-suomi: taskusanakirja. (Finsk-kroatisk-finsk fickordbok). Helsinki, WSOY, 2007. 853, [3] s.

Englannin fraasiverbit. (Engelska frasverb) Gummerus: Kielikone, 2007. 343 s.

Eronen, Riitta: Uudissanat rötösherrasta salarakkaaseen. (Nyordsbok). Helsinki, Otava, 2007. 255 s.

Finnish-English dictionary. Helsinki, Tammi, 2007. 310, [1] s.

Harling-Kranck, Gunilla & Hanna Lehti-Eklund, 2006: Folkmålsstudier 45. Meddelanden från Föreningen för nordisk filologi, Helsingfors.

Folkmålsstudier 45 består av följande artiklar: Lotta Collin: *Diskussionsforum på webben som objekt för textanalys*, Ann-Marie Ivars: *se, tänk, vetja, tro*, Jannika Lassus: *Hjälperbet "kan" och dess betydelse i broschyrer till barnfamiljer*, Sara

Routarinne: *Liv i den offentliga privatsfären – liv som ingen lever. Multimodal diskurs i en inredningstidning* och Monica Äikäs: *Vad händer med sambandsorden vid översättning? Om explicit satskonnektion i översatt läromedelstext.*

Helga Hilmisdóttir: A sequential analysis of *nú* and *núna* in Icelandic conversation. 2007. Av Helga Hilmisdóttir. 353 s. ISBN 9789521040818. Nordica Helsingiensia 7. Doktoravhandling ved Helsingfors universitet.

Denne avhandlingen beskriver en undersøkelse på og analyse av de islandske diskurspartiklene *nú* og *núna* [ˈnʌ].

Hitsaussanasto. (Svetsningsordlista). Helsinki: Suomen standardisoimisliitto, 2007. 641 s.

Jaakohuhta, Hannu: Tietotekniikan sanakirja. (Datateknisk ordbok) Helsinki: Re-adme.fi, 2007. 711 s.

Kallio, Martti: Aakkuna ja muita murre sanoja Laihiaalta. (Dialektord från Laihela) Laihia: 2007. 204 s.

Kalmbach, Jean-Michel: Suomi-ranska-suomi-sanakirja. (Finsk-fransk-finsk ordbok) Helsinki, WSOY, 2007. 1 182 s.

Kauppinen, Veijo: Lastuamistekninen sanasto: suomi-englanti-saksa-ruotsi: Finnish-English-German-Swedish: Metallzerspanung: Finnisch-Englisch-Deutsch-Schwedisch: spånskärande bearbetning: finska-engelska-tyska-svenska. Saritec, 2007. 137 s.

Kleemola, Aarno: Säkylän murteen sanastoa ja muuta vanhaa. (Dialektord från Säkylä), 2007. 125, [1] s.

Kuijja kuistekki: Kiikoisten murteen sanakirja. (Ordbok över dialekten i Kiikoinen.) Laitila: Timo Yli-Nokari, 2007. 204 s.

Leblay, Tarja & Mikael Reuter (red.): Valtionhallinnon kielitutkinnot – språkexamina i reviderad form. Utbildningsstyrelsen, Helsingfors 2007.

Syftet med boken är att ge upplysningar om språkexamina för statsförvaltningen i Finland. Artiklarna i boken behandlar de språkkunskaper som behövs

inom den offentliga förvaltningen och olika sätt att visa kunskaper i svenska och finska.

Lehti-Eklund, Hanna (red): Att växa till lärare – svenskläraryrket i utveckling. Nordica Helsingiensia 8, Institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur, Helsingfors universitet 2007.

Från år 2001 har man på Institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur vid Helsingfors universitet antagit studenter som uttryckligen vill studera till svensklärare och som vill inleda studierna i svenska och pedagogik samtidigt. (Normalt börjar man med språket, och tar pedagogiken i mitten av ämnesstudierna.) I denna rapport står dessa studenter i fokus. Heli-Kaarina Degerman och Elina Pelkonen ger en bild av studieprogrammet ur studenternas synvinkel och belyser studenternas nuläge och framtidsplaner fem år efter att studierna inleddes. Anne Huhtala skriver om lärarstudenters tankar och uppfattningar om läraryrket. Maria Green-Vänttinen och Hanna Lehti-Eklund jämför hur självreparationer i svenska språket initieras av modersmålstalare och andraspråkstalare och vad självreparationerna används till. Maria Green-Vänttinen och Carita Rosenberg-Wolff redogör för hur undervisningen i muntlig färdighet och evalueringen av den har utvecklats under de senaste fem åren och vad man planerar för den närmaste framtiden.

Liljeqvist, Matti: Uuden testamentin sanakirja kreikka-suomi. (Grekisk-finsk ordbok över orden i Nya testamentet.) Helsinki, Finn Lectura, 2007. 394 s.

Lääketieteen termit: Duodecimin selittävä suursanakirja. (Medicinsk terminologi.) Duodecim, 2007. XVII, 1041 s.

Martola, Nina: Konstruktioner och valens. Verbfraser med *ät* i ett jämförande perspektiv. Nordica Helsingiensia 9. Institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur, Helsingfors universitet, 2007. 333 s.

Nina Martolas doktorsavhandling har två huvudsyften, ett empiriskt och ett teoretiskt. Det empiriska syftet är att undersöka skillnader och likheter i användningen av prepositionen *ät* i finlandssvenskan och sverigesvenskan. Det teoretiska syftet är att bidra till utvecklingen av konstruktionsgrammatiken som lingvistisk teori. Avhandlingen är tillgänglig på <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-10-4427-4>.

Moisio, Arto et al.: Tšuvassilais-suomalainen sanakirja: 8000 sanaa (Tjuvasjisk-finsk ordbok) Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitoksen julkaisuja. Turku: Turun yliopisto, 2007. 286 s.

Novitsky, Anna: Eläintieteellinen sanasto: suomi-venäjä-latina. 5: Selkärangattomat. (Finsk-rysk-latinsk zoologisk ordbok, ryggradslösa djur) Helsinki, Venäjän ja Itä-Euroopan instituutti. 161 s.

Oinas, Zsuzsanna: Finnish dictionary for the language learner: 13 000 words and phrases arranged by topics. Espoo: Finnlibri, 2007. 378 s.

Oinas, Zsuzsanna: Finnish dictionary for travellers. Espoo: Finnlibri, 2007. 253 s.

Oker-Blom, Gun och Kira Schroeder (red.): Minnen, myter, mening. Om berättandets olika former i undervisningen. Utbildningsstyrelsen, Helsingfors 2007. 109 s.

Boken behandlar berättandet som metod i undervisningen. Den belyser narrativitet i muntlig, skriftlig och visuell form. Den centrala frågeställningen i boken är hur man kan göra modersmålsämnet (svenska) till ett betydelseskapande ämne. Artiklarna handlar bland annat om berättelsens funktioner i skolans värld, om det muntliga berättandets pedagogiska och terapeutiska betydelse, om dramapedagogik inom modersmålsämnet, om filmens betydelse för dagens människor, om betydelse av att träna skrivandet i olika textgenrer samt om datorn och webben som ett sätt att förbättra språkförmågan. Därtill kan man läsa om hur väl studentprovet mäter textanalytisk förmåga och förmåga att uttrycka sig i skrift samt om textanalys i gymnasieundervisningen.

Boken riktar sig till lärare och alla andra som är intresserade av att fördjupa sig i berättandets betydelse för förståelsen av grundläggande mänskliga dimensioner som identitet, moral och makt.

Ordbok över Finlands svenska folkmål, red. Peter Slotte, Susanne Bergström, Caroline Sandström, Carola Åkerlund. Helsingfors: Forskningscentralen för de inhemska språken och Svenska litteratursällskapet i Finland. Band 4, kyssa–och. 624 s.

I Ordbok över Finlands svenska folkmål ("Dialektordboken") ges en heltäckande redovisning av ordförrådet i de finlandssvenska dialekterna i Österbotten, på Åland, i Åboland och Nyland. Ordboken baserar sig på ett arkiv omfattande cirka 1 miljon ordbelägg från de svensktalande områdena i Finland. De första uppteckningarna i arkivet är från 1700-talet och det systematiska insamlingsarbe-

tet har fortsatt ända in i våra dagar. I de första fyra banden har över 65 000 ord behandlats. Ytterligare tre band (med sammanlagt drygt 50 000 ord) planeras.

Ordens makt och maktens ord. red. Olli Kangas och Helena Kangasharju. Svenskt i Finland – finskt i Sverige IV. Skrifter utgivna av Svenska litteratursällskapet i Finland nr 682:4. Helsingfors 2007.

Språket i samhället studeras ur olika aspekter i denna bok: som kommunikationsmedel, som redskap i identitetsbygget, som ideologiskt och propagandistiskt vapen och som hjälpmedel i gestaltningen av världen omkring oss. Boken är uppdelad i tre delar: Ord i historien, Ord i politiken och Ord i företagsvärlden. Artiklarna är skrivna av forskare med olika vetenskapliga bakgrunder: språkvetenskap, allmän historia, teologi, statsvetenskap, politisk historia, medieforskning, socialpolitik och sociologi. Boken är den sista volymen i en fyrdelad antologiserie som tillkommit inom forskningsprogrammet Svenskt i Finland – finskt i Sverige (på finska Kahden puolen Pohjanlahtea).

Pieni buddhalainen sanasto. (Buddhistisk ordlista) Biokustannus, 2007. 53 s.

Pilke, Nina: Kontroll över kontroll – funktioner i ett språkkontrollprogram för svenska med tanke på andraspråksinlärare på universitetsnivå. Vaasan yliopiston julkaisuja. Tutkimuksia 278. Språkvetenskap 46. Vasa 2007.

Nina Pilke har undersökt hur den finlandssvenska språkkontrollen Svefix (version 1.0) i Word fungerar för andraspråksinlärare på universitetsnivå. Svefix har utvecklats av Lingsoft och Forskningscentralen för de inhemska språken.

Rapporten innehåller två användarstudier, en om hur väl användarna förstår programmets olika hjälpfunktioner, och en om hur användarna faktiskt bearbetar sina texter utifrån programmets felmeddelanden.

Pilke visar att Svefix hjälper användarna att upptäcka, åtgärda och förstå problem, samtidigt som de dock inte får tillräckligt med hjälp för att kunna åtgärda problemen så att slutresultatet blir korrekt. I jämförelse med mänsklig kontroll är den datoriserade kontrollen i många avseenden ytlig och fragmentarisk, den missar fel och ger falska alarm, felaktiga diagnoser och ändringsförslag.

Rabb, Viveca: Genuskongruens på reträtt. Variation i nominalfrasen i Kvevlaxdialekten. Åbo Akademis förlag, Åbo 2007.

I sin avhandling studerar Viveca Rabb grammatiskt genus i Kvevlaxdialekten i Österbotten. Förändringar i det traditionella tregenusssystemet med maskulinum, femininum och neutrum diskuteras genom en analys av rapporterat språkbete-

ende i fyra byar i Korsholm, och med hjälp av grammatisk teori och språksociologi. Undersökningen visar att pronomenkongruensen minskar och användningen av feminint genus avtar. Förändringarna är störst hos yngre och högre utbildade informanter som pendlar till sitt arbete.

Rekiaro, Ilkka: Amerikanenglannin slangisanakirja. (Amerikanskengelsk slangordbok) Helsinki, WSOY, 2007. 689 s.

Rekiaro, Ilkka: Sivistyssanat. (Främmande ord) Gummerus, 2007. 415 s.

Reunanen, Timo: Sairaalasanasto. (Sjukhusordlista) 2007. 216 s.

Ruotsi-suomi-suursanakirja. (Svensk-finsk storordbok) Helsinki, WSOY, 2007. 1 295 s.

Sammallahti, Pekka: Inarinsaamen käänteissanakirja. (Enaresamisk baklängesordbok) Oulu: Oulun yliopisto, 2007. 163, [4] s.

Severidt, Jörn: Kleines Reisewörterbuch für Lappland: der unverzichtbare Begleiter im hohen Norden Finnlands. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus, 2007. 78 s.

Sigurður Jónsson: Det vilda tänkandet och det kultiverade. Isländsk fackspråklig språkvård med tyngdpunkt på första hälften av 1900-talet. 2007. 190 s. ISBN 9789524761994. Acta Wasaensia Nr. 184. Språkvetenskap 34. Doktoravhandling ved Vasa universitet.

Denne avhandlingen beskriver islandsk språkrøkt i første halvdel av 1900-tallet med spesiell fokus på terminologisk arbeid. Forfatteren beskriver og forklarer at man på Island ikke til vanlig lagde stor vekt på avgrensningen mellom allmennspråk og fagspråk. Han beskriver synspunkter og handlinger både hos individuelle og hos forskjellige instanser på Island, og viser hvordan fire "ismer", nasjonalisme, internasjonalisme, filologisme og demokratisme, påvirket språkrøkt og terminologi på Island i den perioden som undersøkelsen handler om.

Snellman, Susanne och Thomas Lindberg: Hjälp – en elev med hörselskada i min klass. 2007.

Denna bok ger konkreta råd om vad läraren bör tänka på i klassrummet för att en hörselskadad elev ska kunna ta emot undervisningen.

Sointula, Väinö: Sanasto sukututkijoille. (Ordlista för släktforskare) Helsinki, Sukuseurojen keskusliitto, 2007. 168 s.

Språkbruk, tidskrift utgiven av Svenska språkbyrån (Forskningscentralen för de inhemska språken) har utkommit med fyra nummer under år 2007. I det följande ges några axplock.

I årets första nummer presenteras projektet *Svenskan i Finland. Syntaktiska drag i ett jämförande perspektiv* i flera olika artiklar. Projektet pågick vid Svenska litteratursällskapet i Finland 2003–2006. Sonja Vidjeskog rapporterar från fjärde nordiska klarspråkkonferensen i Hilleleje i Danmark. Maria Lindh-Garreau rapporterar från seminariet *Mediespråk 2007*.

I det andra numret får vi läsa om skriftspråk i arbetslivet (Anna-Malin Karlsson) och nyord i svenskan (Birgitta Lindgren), om språkstimuleringsprojektet *Dialogen* och om Hugo Bergroth-sällskapets språkvårdsdag (tema: politiskt språk).

I nummer 3/2007 skriver Margareta Södergård och Sofie Tjåru om en undersökning av blivande barnträdgårdslärares ('förskollärare') inställning till finlandismer. Språkbruk har publicerat ett uttalande från Nordiska språkmötet/Nordmålforum 2007 om namnvård och språkpolitik. Mia Sandsjoe skriver om ord som är aktuella för småbarnsföräldrar. Fjärde bandet till *Ordbok över Finlands svenska folkmål* presenteras också.

I årets sista nummer presenterar Lena Jolkkonen Terminologicalentralen TSK och Maria Vidberg presenterar Svenska litteratursällskapets projekt *Namnen i våra städer*. I nummer 4/2007 finns även en rapport från det seminarium som arrangerades med anledning av att det var 90 år sedan Hugo Bergroths *Finlands-svenska* kom ut. Jannika Lassus presenterar en studie om vilken inställning Folkpensionsanstalten och Försäkringskassan har till olika minoritetsspråk.

Förutom detta innehåller varje nummer svar på språkfrågor, recensioner och kortare litteraturanmälningar samt notiser och annat redaktionellt material.

Suomalainen paikannimikirja. (Finskt ortnamnslexikon) Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 146. Helsinki: Karttakeskus, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus 2007.

Forskningscentralen för de inhemska språken har i samarbete med Kartcentralen gett ut ortnamnslexikonet *Suomalainen paikannimikirja*. Lexikonet innehåller över 4 800 uppslagsord. Det innehåller artiklar om bland annat namnen på samtliga existerande eller tidigare kommuner, viktigare tätorter, de största sjöarna och de viktigaste öarna. Lexikonet har över 1 000 svenska ortnamn som uppslagsord, och innehåller över 400 artiklar om svenska namn i Finland.

Boken är tänkt för namnforskare, redaktörer, lärare, historiker och andra namnintresserade. Den är rikt illustrerad med såväl gamla som nya kartor och annat bildmaterial.

Suomi-englanti-suomi-sanakirja. (Finsk-engelsk-finsk ordbok) Helsinki, WSOY, 2007. 1 138 s.

Suomi-englanti-suomi kiinteistösanasto. (Finsk-engelsk-finsk fastighetsordlista) Espoo, Teknillinen korkeakoulu, 2007. 206 s.

Suomi-ruotsi-suomi-sanakirja. (Finsk-svensk-finsk ordbok) Helsinki, WSOY, 2007. 1 144 s.

Suomi-saksa-suomi-sanakirja. (Finsk-tysk-finsk ordbok) Helsinki, WSOY, 2007. 1 034 s.

Suomi-viro-suomi. (Finsk-estnisk-finsk ordbok) Gummerus, 2007. 508, 23 s.

Suuri lakikielen sanakirja: suomi-ruotsi-suomi. (Finsk-svensk-finsk juridisk ordbok). Helsinki, Yrityskirjat, 2007. 712 s.

Taloussanasto: yritys- ja kansantaloutta suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, saksaksi ja ranskaksi. (Ekonomisk ordlista, finska, svenska, engelska, tyska och franska) Taloustieto, 2007. 597 s.

Tandefelt, Marika: 887 sätt att se på svenskan i Finland. En redogörelse för en webbenkät genomförd hösten 2002. Forskningsrapport från Svenska handelshögskolans nr 64 , Helsingfors 2007. <<http://hdl.handle.net/10227/253>>

Syftet med denna undersökning var att ta reda på hur finlandssvenskar ser på svenskan i Finland i förhållande till svenskan i Sverige, i vilka sammanhang och på vem de ställer striktare språkkrav än annars, vilken uppfattning de har om den finlandssvenska språkvården och om språkbrukarna i dag har en annan uppfattning än vad språkbrukarna hade för 30 år sedan. (Tandefelt jämför med en traditionell postenkät från 1972.) Det fanns fler likheter än olikheter mellan svaren i webbenkäten 2002 och i enkätundersökningen 1972. En skillnad som dock märktes var att respondenterna i dag inte uppfattar svenskan i Finland som ålderdomlig, utan snarare karaktäriserar den som finskpåverkad. En påfallande likhet var

känslan för det mest finlandssvenska, nämligen de specifikt finlandssvenska orden och uttrycken samt inslagen av finlandssvensk dialekt.

Taskusivistysanakirja. (Fickordbok med främmande ord) Helsinki, WSOY, 2007. 553, [3] s.

Tilastollinen laatusanasto. Glossary of statistical terms of quality control. Helsinki, Suomen standardisoimisliitto, 2007. 129, [2] s.

Tuori, Kaius: Lakimieslatinan käsikirja. (Handbok i juristlatin) Edita, 2007. 140 s.

Ulkuniemi, Martti: Ljungo Tuomaanpojan lainsuomennoksen sanasto: Martti Ulkuniemen postuumin käsikirjoituksen mukaan. Helsinki, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2007 (Karisto). 395 s.

Martti Ulkuniemi (1913–1996) har sammanställt en ordlista med ord ur Ljungo Thomassons (c. 1550–1611) översättningar. Ljungo företog sig att översätta Sveriges gällande lag till finska. Tryckningen påbörjades 1610, men avbröts redan samma år. Först 1852 utgavs översättningen i sin helhet. Denna postumt utgivna bok är resultatet av en omfattande undersökning där Ulkuniemi utreder åldern på och bakgrunden till texterna som Ljungo stödde sig på.

Viiden kielen kuvasanakirja. (Bildordbok finska, engelska, tyska, franska, spanska) Hämeenlinna: Karisto, 2007. 400 s.

Wilson, Paula: Röster från forntiden. Gamla ortnamn berättar. Schildts 2007.

I sin bok går Paula Wilson igenom ett stort material på germanskt språkområde. Hon ifrågasätter den vedertagna teorin om att finlandssvenskarna härstammar från svenskar som flyttade in under medeltiden. Hon vill med ortnamnens hjälp bevisa att den finlandssvenska bebyggelsens rötter går ner i forntiden, till en germansk-skandinavisk invandring under järnåldern, alltså det första årtusendet efter Kristus. Hennes tes är att de flesta av våra bebyggelsenamn är från järnåldern, alltså äldre än man har antagit.

Boken har gett upphov till en hätsk debatt där etablerade namnforskare avfärdar hennes bok som ovetenskaplig. Metoden har exempelvis ansetts godtycklig. Även förlaget Schildts har fått sig en känga för att ha publicerat boken utan att fackgranska den först.

Wirén, Ulvi: Hääd pulmapäeva! ja yli 1000 muuta viron kielen riskisanaa. (Falska vänner i estniskan) Gummerus, 2007. 96 s.

Wirén, Veijo: Suomi-englanti idiomi- ja fraasisanakirja. (Finsk-engelsk idiom- och frasordbok) Helsinki: Art House, 2007. 262 s.

Wollin, Lars, Anna Saarukka & Ulla Stroh-Wollin (utg.): Studier i svensk språkhistoria 9. Det moderna genombrottet – också en språkfråga? Föredrag vid nionde sammankomsten för svenska språkets historia i Åbo 19–20 maj 2006. Skrifter från svenska institutionen vid Åbo Akademi 5/2007. Åbo 2007.

Tema för symposiet Svenska språkets historia 9 var *Det moderna genombrottet – också en språkfråga?* Plenarföredragen och ett tiotal av sektionsföredragen belyste detta tema från skilda aspekter. I denna bok publiceras plenarföredragen och största delen av sektionsföredragen. Plenartalare var Christina Sjöblad ("Det moderna genombrottet i Norden – modernitetens formering eller litterärt trendskifte?"), Hanna Lehti-Eklund ("Svenskan i Finland på 1800-talet: variation mellan dialekter och standard, tal och skrift"), Mats Thelander ("De där befängda modärna idéerna ...". Svenskt dramaspråk och det moderna genombrottet") och Olle Josephson ("Modernt genombrott eller modernitetens genombrott? Språk och samhälle i Sverige mot 1800-talets slut").

Åhman, Majsi: I mörkret är alla kattor gråa. Talesätt, rim och ramsor från Svenskfinland. 2007

Åhman, Majsi: Opp och hoppa, himlen är full av fioler! Tusen och ett talesätt från Svenskfinland. 2007.

Island

Íslensk málsaga. [Islandsk språkhistorie] 2007. Av Sölvi Sveinsson. 139 s. ISBN 9789979328988. Mál og menning, Reykjavík.

Dette er fjerde utgave, revidert, av Sölvi Sveinssons språkhistorie.

Íslensk orðabók. [Islandsk ordbok] 2007. Fjerde utgave, bygget på 3. trykk 2005, med en del endringer. xv+1246 s. ISBN 9789979328537. Red. Mördur Árnason. Forlagsred. Laufey Leifsdóttir. Edda útgáfa hf., Reykjavík.

Íslensk orðabók er under konstant revidering. Den blir vedlikeholdt i en database som stadig oppdateres på nettet. Denne utgaven har stort sett samme inn-

hold som den som ble trykt i to bind i 2002, men det finnes her en del rettelser og tillegg. Den første utgaven av *Íslensk orðabók* ble redigert av Árni Böðvarsson i 1963.

Íslenska tvö. Kennslubók í íslensku fyrir framhaldsskóla. [Lærebok i islandsk for videregående skole] 2007. Av Ragnhildur Richter, Sigríður Stefánsdóttir og Steingrímur Þórðarson. 349 s. ISBN 9789979328773. Mál og menning, Reykjavík.

Orð og tunga. Nr. 9. [Tidsskrift utgitt av Árni Magnússon instituttet for islandske studier] 2007. Red. Guðrún Kvaran. 169 s. ISSN 10224610. Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum, Reykjavík.

Fire artikler i dette heftet, av Anna Nikulásdóttir, Ásta Svavarsdóttir, Eiríkur Rögnvaldsson og Sigrún Helgadóttir, handler om temaet språkteknologi og ordbøker. Dessuten finnes det to artikler om leksikografi, av Erla Hallsteinsdóttir og Veturliði Óskarsson, og en omtale av Lars S. Vikør om Jón Hilmar Jónssons ordbok, *Stóra orðabókin um íslenska málnotkun* [Den store ordboka om islandsk språkbruk].

Reglur um íslenska greinarmerkjasetningu. [Regler om tegnsetting i islandsk] 2007. Av Jónas Kristjánsson. 31 s. ISBN 9789979893936. Hið íslenska fornritafélag, Reykjavík.

Forfatteren er professor emeritus. Han har på eget ansvar og initiativ laget disse regler om tegnsetting. Han bygger dem på sin erfaring av redigering av tekster fra middelalderen. Boken inneholder altså ikke de offisielle reglene fra de islandske språkmyndighetene (jf. Språk i Norden 2007, s. 151, om islandske skrive-regler i *Stafsetningarorðabókin* [Rettskrivningsordboka]). Ifølge islandsk lov er det Islandsk språkråds oppgave å lage skrive-regler for islandsk, herunder både ortografi og tegnsetting.

Spænsk-íslensk orðabók = Diccionario español-islandés. [Spansk-islandsk ordbok] 2007. Red. Guðrún H. Tulinius, Margrét Jónsdóttir, Ragnheiður Kristinsdóttir, Sigrún Á. Eiríksdóttir, Teodoro Manrique Antón. xxxviii+540 s. ISBN 9789979328971. Mál og menning, Reykjavík.

The Syntax of Icelandic. 2007. Av Höskuldur Þráinsson. xii+563 s. ISBN 9780521591904. Cambridge University Press.

Forfatteren er professor i islandsk lingvistikk ved Islands Universitet. Han beskriver her alle de viktigste kjennetegnene ved islandsk syntaks og fokuserer

særskilt på forskjellige fenomen som har stor teoretisk betydning innenfor allmenn syntaktisk teori. Forfatteren gir ofte eksempler på tilsvarende syntaktiske spørsmål i færøysk og de andre nordiske språk. I boken finnes det i tillegg en lang liste med referanser til nylig forskningslitteratur om de germanske og skandinaviske språkene.

Tungutak – Beygingarfræði / Málsaga / Ritun / Setningafræði. [Fire lærebøker for videregående skole: 'Språkbruk – Bøyning/Språkhistorie/Skriving/Syntaks']. 85 s. / 80 s. / 103 s. / 54 s. Av Ásdís Arnalds, Elínborg Ragnarsdóttir og Sólveig Einarsdóttir. ISBN 9789979798452 / ISBN 9789979798439 / ISBN 9789979798446 / ISBN 9789979798460. JPV útgáfa, Reykjavík.

Umhverfistækni. Íðordabók. [Miljøteknikk. En termbok] 2007. 245 s. ISBN 9789979547471. Red. Einar B. Pálsson. Háskólaútgáfan, Reykjavík.

De islandske sivilingeniørenes ordutvalg har arbeidet på miljøteknisk terminologi fra 1982. Utvalget har behandlet kring 1200 begrep i sitt arbeid, ettersom miljøteknikk er et stort omnesområde, som bl.a. bygger på kjemi, fysikk, teknikk og forskjellige naturfag. Denne boken er også av spesiell betydning fordi her finnes det en innledning som kan tjene som en kort innføring i terminologi. Alle begrep er definert og foruten den islandske termen gis det ekvivalenter på dansk, engelsk, svensk og tysk. Denne boken er blant de mest ambisiøse islandske terminologiene som man har publisert på Island.

Norge

Akselberg, Gunnstein og Johan Myking (red.) *Å sjå samfunnet gjennom språket.* Hedersskrift til Helge Sandøy på 60-årsdagen 14.6.2007. Novus forlag, Oslo 2007. 255 sider

Å sjå samfunnet gjennom språket er et hedersskrift til Helge Sandøy på 60-årsdagen hans 14.6.2007. Tjuesju kolleger av Helge Sandøy bidrar med hver sin artikkel. Til sammen representerer artiklene nesten hele det store fagfeltet som Sandøy har arbeidet innom helt fra studietiden som forsker, fagpolitiker, rådgiver og veileder.

Artiklene tar for seg emner som leksikografi, språkholdninger, språkverdier, semantikk, rettskrivning, fonetikk, fonologi, morfologi, språknormer, onomastikk, sosiolingvistikk, språkendringer, språklig regionalisering, skriftkultur og dialektologi, og det er spesialister på disse emnene som skriver. På den måten gir boken et representativt bilde av forskningssituasjon i Norge i dag innom disse disiplinene.

Å sjå samfunnet gjennom språket er en bok for alle som er interessert i nordisk språkvitenskap. Boken passer også, som tekstsamling for undervisning og forskning ved høyskoler og universiteter og som grunnlag for praktisk språkarbeid i offentlige og private organer og organisasjoner.

Aurstad, Bodil (red.): Slangordboka. Kunnskapsforlaget, Oslo, 2007. 367 s.

Boken inneholder slangord som elever fra ungdomsskoler og videregående skoler i hele landet har sendt inn.

Blomberg, Wenche: Litteraturlisteguiden VADE MECUM. Transit, Oslo 2007. 83 s.

Denne lille boken er en nyttig veiledning for alle dem som skriver tekster som krever korrekte referanser. Litteraturlisteguiden gjør det mulig i løpet av kort tid å lære seg å fatte *hvordan* og ikke minst *hvorfor* man skal føre litteraturlister. Bibliotekar og forsker Wenche Blomberg gir leseren alt han trenger å vite om ordningsord, navnebruk, faktorenes orden, forskjellige medier, og dessuten nøkkelordet til det hele *informasjonsgjenfinning*.

Corbeil, Jean-Claude o.fl.: Visuell ordbok norsk-engelsk-tysk-fransk-spansk. Kunnskapsforlaget, Oslo 2007. 678 s.

Tematisk ordbok som viser og forklarer ordene ved hjelp av bilder. Boken har ca. 20 000 oppslagsord og er delt inn i 17 hovedområder. Ved hver enkelt tegning finnes ordet for gjenstanden på fem språk. I registeret bak i boken er alle ordene ordnet alfabetisk på norsk, engelsk, tysk, spansk og fransk.

Hoel, Kåre: Bustadnavn i Østfold 7. Tune, ved Tom Schmidt (red.). Novus forlag, Oslo 2007. 449 s.

Boka er den syvende av Kåre Hoels etterlatte arbeider om bebyggelsesnavnene i Østfold. Har litteraturliste, kildehenvisninger og registre.

Johannesen, Knut: Den glemte skriften. Gotisk håndskrift i Norge. Riksarkivarens skriftserie 28. Universitetsforlaget, Oslo 2007. 235 s.

Boken er inndelt i tre hoveddeler: I Historisk ramme, II Å lese gotisk håndskrift, III Oppslagsdel. *Den glemte skriften* er en lærebok i gotisk håndskrift. Ved hjelp av autentiske teksteksempler, transkripsjoner og fyldige forklaringer presenterer Johannesen, som er assisterende direktør i Riksarkivet, bruken av skriften og oppbygningen av den.. Boken inneholder en rekke dokumenter fra 1600-, 1700- og 1800-tallet, og de spenner fra store begivenheter i norgeshistorien til

hverdagslivet i by og bygd. Tekstene er gruppert slik at leserne kan gjøre raske fremskritt med å lese og forstå den gotiske skriften. Johannesen tar også for seg den gotiske skriftens og skriveferdighetens utvikling i Norge. Boken er beregnet på alle som kommer i kontakt med gotisk håndskrift, både studenter, lokalhistorikere og slektsgranskere, og den tar hensyn til behovene både hos nybegynnere og mer erfarne lesere.

Lomheim, Sylfest: Språkreisa. Norsk gjennom to tusen ord. N.W. Damm & Søn, Oslo 2007. 528 sider.

Denne boken er en sjeldenhet, for det er ikke ofte at en populær språkhistorie for folk flest kommer på trykk. Boka Språkreisa er på hele 528 sider, og omfatter hele den norske språkhistorien. Tonen i et slikt verk må nødvendigvis være populær. Det kan selvsagt gå ut over faglig dybde, men slik må det nødvendigvis være i en bok av denne typen. Det er god grunn til å anta at denne boken kan være en god innføring i norsk språkhistorie. Norsk språkhistorie er jo et emne som svært mange i utgangspunktet ikke kan tenke seg å lese om. Det kan godt hende at det blir annerledes med Språkreisa. Lomheim har den store fordel at han er fast medarbeider i et ukentlig språkprogram i norsk radio og ved at han også ofte er å se på fjernsynet og ved mange andre språklige arrangementer. Den reklameverdien som det har for å få spredt kunnskap om norsk språkhistorie til et større publikum, skal de som er interessert i språk, sette pris på.

Siden boken heter Språkreisa har Lomheim kalt litteraturlista bak i boken Reiselitteratur. Notar er på nesten tretti sider, og navnerregister og et saksregister er boken også utstyrt med. Til sammen blir dette vel 70 sider. Dette er nyttig for dem som vil gå videre i språkhistorien. Boken Språkreisa er egentlig et temmelig dristig prosjekt fra forlagets side, og det at Lomheim skriver på nynorsk, gjør det enda dristigere. Men Lomheim har en lett fremstillingsform, så det ville ikke være forbausende om det blir stort salg av den.

Med andre ord. Den store synonymordboka med omsetjingar til nynorsk. 3. utgåva. Det Norske Samlaget, Oslo 2007. 809 s.

Denne ordboken er en revidert og utvidet utgave av *Med andre ord*, som kom ut for første gang i 1993. Utgave nummer 2 kom i år 2000 og forelå da også i en elektronisk utgave.

I den nyeste utgaven er utvalget av aktuelle ord økt og modernisert på flere emneområder. Mange av dem er ord som er felles for nynorsk og bokmål. Mengden av henvisninger til bokmålssynonymer er økt sterkt, slik at *Med andre ord* også må kunne regnes som et nyttig hjelpemiddel for dem som vil skrive et enk-

lere og mer levende bokmål. Kunnskapsgrunnet for ordartiklene i ordboken er hentet fra ordbøker og leksika fra mange land. En mengde av de ordene som vi av og til kan se eller høre i norske medier, har opphav i fjerne språk og hører ofte med til den nyere norske innvandrerulturen, som oftest islam.

Mæhlum, Brit: Konfrontasjoner. Når språk møtes. Novus forlag, Oslo 2007, 221 s.

Brit Mæhlums bok handler om tilfeller der språk møtes, dialekt-standardspråk, dialekt-dialekt, minoritetsspråk-majoritetsspråk, nasjonalspråk-globalspråk og nynorsk-bokmål. Det empiriske utgangspunktet ligger primært i norske språkforhold, men de teoretiske implikasjonene er langt mer overordnede og generelle. En av de primære ambisjonene med boka er å komme fram til en inngående og prinsipiell forståelse av hva slags krefter som er virksomme når språk møtes. *Konfrontasjoner* er en bok beregnet på masterstudenter og andre "viderekomne" innenfor et sosiolingvistisk forskningsfelt.

Navneleksikon. 3. utg. Kunnskapsforlaget, Oslo 2007. 279 s.

Boken omfatter ca. 1000 oppslagsord hvor over 1600 fornavn er omtalt. For de aller fleste navnene er betydning og opprinnelse oppgitt. Det er også tatt med et utvalg navn som i dag er sjeldnere i bruk samt et lite utvalg av de mest brukte fremmedspråklige navnene. Boken inneholder opplysninger om navnedager, utdrag fra navneloven som trådte i kraft fra januar 2003, og oversikter som viser de mest populære manns- og kvinnenavnene i Norge siden 1870-årene.

Nilsen, R.A. et al. (eds.): Interpreting Utterances. Pragmatics and Its Interfaces. Essays in Honour of Thorstein Fretheim. Novus forlag, Oslo 2007. 267 s.

The essays included here range from theoretically-oriented contributions that address post-Gricean issues, to empirically-based articles that seek to apply various aspects of linguistic and communication theories to real language data.

Nygaard Moriggi, Sigrun: La hendene snakke. Ordbok i tegnspråk. Aschehoug forlag, Oslo 2006. 211 sider.

Denne ordboken er i utgangspunktet laget for døve barn og deres venner, medelever, familie og lærere. Det rike illustrasjonsmaterialet gjør boken egnet for alle som kan ha behov for å lære tegnspråk. Et alfabetisk register gjør det enkelt å bruke boken som oppslagsbok.

Språknytt, tidsskriftet til det norske Språkrådet, kom i 2007 med 4 nummer på til sammen 140 sider. Språknytt har et opplag på ca. 25 000 og er dessuten tilgjengelig på www.sprakradet.no.

Vi kan nevne følgende artikler som er publisert i Språknytt i 2007:

I nummer 1: Grete Riise: Språkbruk – eit spørsmål om demokrati og Oddrun Grønvik: Ordbøker – kva har vi, og kva kan vi bruka dei til?

I nummer 2: *Oddrun Grønvik: Ordbøker – kva har vi? Definisjonsordbøker for norsk* og *Janne Bondi Johannessen og Kristin Hagen: Nye grammatiske termer i skoleverket*.

I nummer 3: Irene Andreassen: Et nytt skriftspråk blir til – om arbeidet med et kvensk skriftspråk.

I nummer 4: Sonja Erlenkamp: Et tospråklig liv med norsk tegnspråk og Magnhild Vollan: "Holdnings skapende handlings planer" Særskriving i studenttekster.

Hvert nummer inneholder også en leder, en spørrespalte og gjerne en spalte med nyord.

Statsspråk – bladet for godt språk i staten.

Språkrådet i Noreg gir ut dette språkbladet for statstilsette. Det kom med fire innholdsrike nummer i 2007, opplag 18 000. Den nye språktenesta for statsorgan i Språkrådet er no komen i arbeid, og eit sentralt oppslag var difor «Hva er godt språk i staten?».

Plassering av komma i vanleg tekst var eit viktig emne for rettleiing i eit anna nummer av bladet. Språkbruken på vegskilt er eit problem mange stader, både på grunn av feilskriving og på grunn av lite kjennskap til reglane for bruk av nynorsk og bokmål på slike skilt. Bladet tok opp dette i ein stor intervjuartikkel.

Gjennom Statsspråk har regjeringa understreka at lova om målbruk i offentleg teneste må følgjast.

Skatteetaten er viktig for dei fleste, og gjennom ein presentasjon av språkbruken der prøvde bladet Statsspråk å fremja bruken av enkelt og klårt språk.

Særheim, Inge: Statnamn i Rogaland. Fagbokforlaget. Oslo 2007. 302 s.

I denne boka finn du forklaring på dei mest nytta og viktigaste stadnamna i Rogaland. Det er ei oppslagsbok som gjev svar på spørsmål om namnebruk og namneopphav. Også dei vanlegaste namneledda har fått eigen omtale.

Theil, Rolf: Skyformasjonane på San Franciscos sørhimmel i grålysninga 30. april 1882 og grunnane til at vi ikkje har sett namn på dei. Reiser mellom språk. Det Norske Samlaget, Oslo 2007. 240 s.

Tittelen vitnar om at dette må vere ei spesiell bok. Boka er skriven av ein framstående språkvitar som er professor i allmenn og afrikansk lingvistikk ved Universitetet i Oslo. At Theil er heime i mange språk, skjønar vi av vasketetelen, der det står at mandarin, dyirrbal, nordsamisk, algonkinsk, fulfulde, jiddisk og indianarspråk berre er nokre av språka vi møter i denne boka.

I forordet skriv Theil: Denne boka handlar om å reise mellom språk, men ho handlar også om kroppen vår – om tær, fingrar, underarmar, hjernen, overarmar, lipper, tunger, rygger, halsgroper og andre nemnelege og unemnelege lemmer. Er det noko eg har hatt lyst til å fortelje om i denne boka, framfor mykje anna, er det åndskraft, skaparevne og fantasi.

Torp, Arne: R. Ei urokråke i språket. Det Norske Samlaget, Oslo 2007. 170 s.

Dette er noko så uvanleg som ei heil bok om R. På lett og underhaldande vis fortel Arne Torp om denne merkelege lyden, som eigentleg ikkje er éin lyd, men mange. Torp tek lesaren med på ei reise rundt i munnhola, frå drøvelen til tungespissen. Både rulle-r og skarre-r har sin plass i det norske språket. Forfattaren dreg også ut i Europa på jakt etter "ur-r-en" og fortel historia om korleis skarre-r-en har spreidd seg. Korleis oppstod eigentleg skarringa, var det ein smittsam talefeil, ein mote skapt ved det franske hoffet, eller noko heilt anna? Kva er framtida for skarre-r-en, vil alle nordmenn skarre om nokre år? Alle desse spørsmåla får eit svar i boka.

Uri, Helene: Kroppsspråk. Om kropp og ord. Det Norske Samlaget. Oslo, 2007. 190 s.

Kroppsspråk handlar om ord og uttrykk med opphav eller tilknytning til kroppen. Frå topp til tå, frå innvortes til utvortes. Grorudpalme eller blomkåløyre, navlelo eller sixpack, sørgerender eller tåfis – her vil ein garantert finne nye perspektiv på kroppen .

Wiggen, Geirr: Norm og variasjon – utvalgte språkstudier 1974-2005. Novus forlag, Oslo 2007. 280 s.

Dette er et festskrift til professor Geirr Wiggen på 60-årsdagen og inneholder et representativt utvalg av hans arbeider. Det spanner fra grunnlagskapitlet i hovedoppgaven (1974) til foredraget om stillhet på årsmøtet i Agder Vitenskapsakademi 2004. Boken belyser spesielt språklig variasjon og språklige normspørsmål

fra mange kanter og ulike perspektiv, valgt ut blant Wiggens i alt flere hundre publiserte arbeider. Skriftet markerer hans sentrale posisjon og betydning innenfor norsk språkvitenskap.

Sverige

Andréasson, Maia: Satsadverbial, ledföljd och informationsdynamik i svenskan. Göteborgsstudier i nordisk språkvitenskap 7. 2007. 304 s. Ak. avh.

Författaren har i sin avhandling undersökt variationen i ordföljden för satsadverbial som *kanske, inte, faktiskt, förstås, aldrig* och hur ordföljden kan förskjuta betydelsen.

Ask, Sofia: Vägar till ett akademiskt skriftspråk. Acta Wexionensia nr 115/2007 Humaniora. 2007. 227 s. Ak. avh.

Författaren har genom intervjuer med lärarstudenter i olika skeden av utbildningen och analyser av texter skrivna av samma studenter velat kartlägga och beskriva hur studenter utvecklar ett akademiskt skrivande.

Bergman, Bo: Ordens ursprung. Etymologisk ordbok över 2 200 ord och uttryck. Wahlström & Widstrand. 2007. 444 s.

I miniessäer berättas här på ett begripligt sätt om ursprunget till över 2 000 ord, äldre som *gille* såväl som nyare som *backare*.

Betänkandehandbok. Handbok för framställning av utskottsbetänkanden. Sveriges Riksdag. 2007. 235 s.

I denna handbok för dem som arbetar med betänkanden ingår även ett avsnitt med språkliga riktlinjer.

Blandade namnstudier. Namn och samhälle 9. Uppsala universitet. 2007. 94 s.

Rapporten består av tre läsvärda studier. En om namn på frisersalongers namn i Uppsala av *Elin Forsberg* och två om eponymer, d.v.s. ord som kommit av egenamn, av *Dag Gundersen* och *Per-Axel Viktorsson*.

De Smit, Merlijn: Language contact and structural change. An old Finnish case study. Acta Universitatis Stockholmiensis: Studia Fennica Stockholmiensia 9. Institutionen för baltiska språk, finska och tyska. 2006. Ak. avh. 228 s.

Författaren har undersökt svenska språkets påverkan på finskan samt vilka mekanismer som vid språkkontakter påverkar språkens strukturer. Undersökningsmaterialet består av översättningar av sex lagtexter från åren 1580–1759.

Edlund, Ann-Catrine, Eva Erson och Karin Milles: Språk och kön. Norstedts Akademiska Förlag. 2007. 256 s.

Boken är en handbok för alla som vill lära sig något om språk och kön, i synnerhet lämplig som lärobok inom lärarutbildningen och andra kurser. Man får en överblick över forskningsområdet, över föreställningar om könsskillnader när det gäller språket. Olika situationer och mötesplatser beskrivs där våra föreställningar om språk och kön skapas. Sambandet mellan dialekt och kön, språklig sexism och språkvåld tas upp, och olika strategier presenteras för den som vill arbeta aktivt mot fördomar och för språklig jämställdhet.

Ehrnebo, Paula: Heter Vägverket Tielaitos eller Tievirasto på finska? Benämningar på svenska samhällsfenomen i sverigefinska tidningar. Acta Universitatis Stockholmiensis: Studia Fennica Stockholmiensia 10. Institutionen för baltiska språk, finska och tyska. Stockholm. 2007. Ak. avh. 274 s.

Författaren har studerat och beskrivit hur benämningarna på specifikt svenska samhällsfenomen uttrycks i finskspråkiga tidningstexter i Sverige. Hon har även undersökt om de använda benämningarna överensstämmer med Sverigefinska språknämndens rekommendationer och om den rekommenderade benämningen används konsekvent eller om bruket är vacklande. Vidare har hon undersökt hur rekommendationerna är bildade. Undersökningsmaterialet består av texter i två sverigefinska tidningar, Viikkoviesti (1983, 1990 och 1997) och Ruotsin Sanomat (6–50/2003).

Haugen, Susanne: Från bautasten till bautastor. Studier över fornvästnordiska bautasteinn och svenska ord bildade med bauta(-). Nordsvenska 13. Umeå. 2007. 462 s. Ak. avh.

Det här är en fallstudie av ett ord, *bautasten*, och ord bildade med *bauta-* som förled. Ordet *bautasten* upplevde en renässans genom seriealbumet Asterix, där bautastenar förekommer ymnigt, och förekomsten där har sannolikt givit upphov till den förstärkande förleden *bauta-*. Det övergripande syftet är att beskriva och förklara hur lexikala förändringar hos ett ord kan gå till. Avhandlingen innehåller både en engelsk och isländsk sammanfattning.

Holmberg, Per & Anna-Malin Karlsson: Grammatik med betydelse. En introduktion till funktionell grammatik. Ord och stil 37. Hallgren & Fallgren 2007. 219 s.

Det här är den första svenska läroboken i *funktionell grammatik*. Det speciella med denna grammatikmodell är enligt författarna att betydelse och funktion är utgångspunkten, att kontext och språkbruk ses som grunden för grammatiken och att grammatiken skapar betydelse.

Interaktion och kontext. Nio studier av svenska samtal. Studentlitteratur. 2007. 354 s.

Nio forskare som deltagit i projektet "Samtalsspråkets grammatik" redovisar här sina resultat. Bland artiklarna kan nämnas *Anne-Marie Londen och Jan Lindström*: Att komma till en konklusion. Konjunktionerna *så att* och *men att* i svenska samtalsspråk, *Camilla Lindholm*: Det är som sjutton också. Hur en talare med demenssjukdom använder fasta uttryck som resurs.

Johansson, Carina: I gatuplanet. Namnbrukarperspektiv på gatunamn i Stockholm. Namn och samhälle 20. Uppsala universitet. 2007. Ak.avh.

Författaren har undersökt hur väl invånarna i olika områden i Stockholm känner till gatunamnen där och hur namnen uppfattas och fungerar i området. Vidare har undersökt hur invånare i andra delar av Stockholm kände till en del av dessa namn och hur de uppfattade namnen.

Kieliviesti. Språkrådets, t.o.m. nummer 2/2006 Sverigefinska språknämndens, finska tidskrift har som vanligt utkommit med fyra nummer.

I nummer 1 skriver *Riitta Palkki* om Mikael Agricolas (1510–1557) betydelse som grundare av det finska skriftspråket, om hans litterära produktion och om hur han utvecklade det finska ordförrådet. *Pirkko Nuolijärvis* artikel handlar om hur språket förändras, eller snarare, hur det inte förändras. *Toini Rahtu* analyserar de två olika tolkningarna av en ironisk och raljerande kolumn om finlandssvenskarna i en finsk kvällstidning. Artikeln tolkades av många som ett nästan rasistiskt angrepp på finlandssvenskarna, och av många som ett angrepp mot rådande negativa fördomar gentemot finlandssvenskarna. *Mikael Hakola* beskriver de stora utmaningar som Sverigefinska skolan i Stockholm står inför, när den nu fått tillstånd att inrätta ett gymnasium. Gymnasieskolan ska följa de svenska läro- och kursplanerna och undervisningen kommer att ske både på finska och på svenska. Eleverna kommer dessutom att erbjudas möjlighet att avlägga finsk studentexamen. *Emilia Laurila* redogör för sin kandidatuppsats i modern finska. I uppsatsen undersöker hon bl.a. olika retoriska medel som manliga gymnasieelever använder

sig av i sin argumentation. *Tuija Määttä* skriver om betydelsen och användningen av nyordet *sairaalakunto* (på finlandssvenska *sjukbusskick*). *Marja Räihä* skriver om hur språkliga varieteter och dialekter ger upphov till en känsla av grupptillhörighet. *Margaretha Turner* har sammanställt en svensk-finsk ordlista som hänför sig till kronofogdemyndigheten och *Hannele Ennab* en svensk-finsk förteckning över svenska landskapsdjur.

I nummer 2 presenterar Raija Kangassalo från Mälardalens högskola en del av det material som hon samlat in för projektet Östersjöfinsk syntax i Sverige: De s.k. grammatiska kasusen i meänkieli, sverigeeestniska och sverigefinska. Patrik Hadenius informerar om den nya populärvetenskapliga tidskriften Språktidningen som började ges ut under hösten, efter det att tidskriften Språkvård lades ned. Anja Sjöholm recenserar Lunttikirja: en handbok i finsk grammatik, en färgglad uppslagsbok i grammatik tänkt för elever, lärare och föräldrar. Tiina Laitila Kälve-mark redogör för samtalet med professor emeritus Eero Kiviniemi från Helsingfors universitet, vars senaste bok Suomalaisten etunimet, i svensk översättning Finnarnas förnamn, innehåller såväl de senaste statistiska uppgifterna om finnarnas förnamn som namngivningens historia. Det framgår bl.a. att under 2000-talet är de sverigefinska förnamnen ofta svenska. Yvonne Bartley skriver om sitt stora intresse för minigolf och om språket hos minigolfspelare, vilket också var ämnet för hennes pro gradu-avhandling. I artikeln ges många exempel på ord och uttryck från minigolfbanan, som är helt omöjliga för utomstående att förstå. Med anledning av Carl von Linnés 300-årsjubileum skriver Marja Räihä om växtnamn och botanikundervisningen under hennes egen skoltid. Hon berättar om sina knep för att lära sig besvärliga latinska namn utantill. Marjatta Vilkamaa-Viitalas artikel handlar om nyord i Kielitoimiston sanakirja, en ordbok utgiven av Finska språkbyrån vid Forskningscentralen för de inhemska språken. Dessutom innehåller numret en svensk-finsk ordlista över värdyrken sammanställd av Margaretha Turner och en svensk-finsk förteckning över svenska landskapsblommor sammanställd av Hannele Ennab.

I nummer 3 redogör *Taina Sampakoski* för projektet med distansundervisning i modersmål på nationella minoritetsspråk för mellan- och högstadiel elever som Myndigheten för skolutveckling och Sofia Distans, en skola som meddelar distansundervisning, har utvecklat. Med denna metod kan elever få modersmålsundervisning på orter där sådan undervisning inte kan ordnas. *Elina Heikkiläs* artikel är en synopsis på hennes avhandling om tidningarnas bildtexter. Hon har analyserat bildtexter från tre olika synvinklar: hur är bildtextens relation till tidningsbilden, hur fungerar bildtexten som en del av tidningsartikeln och vilka är bildtextens språkliga särdrag. *Paula Ehrnebo* berättar om sin avhandling *Heter*

Vägverket Tielaitos eller Tievirasto på finska? Hur och i vilken mån använder den sverigefinska pressen sverigefinska språkvårdens termrekommendationer? *Kaarlo Voionmaa* skriver om sina reflexioner över förändringar i finskan. *Marja Räihä* skriver om svampnamn, deras etymologi och om historier kring namnen. *Minna Hjorts* artikel handlar om den kända finska svordomen *perkele*. Den visar sig vara gångbar även i vissa något överraskande sammanhang. Dessutom innehåller numret en svensk-finsk lista över svenska landskapssvampar, som *Hannele Ennab* har sammanställt.

I nummer 4 redogör *Ilse Cantell* för arbetet med *Stora svensk-finska ordboken*, denna moderna storordbok, som täcker fyra officiella varianter av två språk i två länder: svenskan i Sverige och i Finland, samt finskan i Finland och i Sverige. *Taru Kolehmäinen* ger en historisk översikt över finskans ställning och utveckling under den svenska och ryska tiden i Finland och under tiden efter Finlands självständighet. *Maija Grönholm* har under flera år studerat en grupp svenskspråkiga barn, som vid 5 års ålder började i finskt språkbud på daghem. Hon har följt upp deras språkkunskaper i finska under hela grundskolan och sedan undersökt vilken betydelse startåldern har vid inläring av finska. *Marja Räihä* har intervjuat den första heltidsanställda forskningsarkivarien med inriktning på meänkieli och tornedalsk kultur vid Dialekt-, ortnamns- och folkminnesarkivet i Umeå (DAUM). *Riitta Eronen*, som har gjort en insats för att råda bot på bristen på finska nyordsböcker genom att samla ihop nyord publicerade i MMM-årsböckerna (När-Var-Hur-årsböckerna) under åren 1982–2007, berättar i en artikel om boken *Uudissanat: rötösberrasta salarakkaaseen*, i svensk översättning Nyord: från myglare till hemlig käraste. *Marja Räihäs* artikel handlar om motiven i finska julsånger genom tiderna. Dessutom innehåller numret en svensk-finsk ordlista över termer som hänför sig till vårdnadsutredningar sammanställd av *Margaretha Terner* och en svensk-finsk lista över svenska landskapsfiskar sammanställd av *Hannele Ennab*.

Varje nummer innehåller även en ledare, en kolumn om ett aktuellt ämne med språklig anknytning, ett tiotal finska nyord med förklaringar, en avdelning för frågor och svar och en kortfattad resumé av innehållet på svenska. Dessutom innehåller vissa nummer korta anmälningar av nyutkommen språklitteratur.

Klarspråk. Bulletin från Språkrådet. Informationsblad med nyheter om språkvårdsarbete i Sverige och andra länder.

Under 2007 utkom 4 nummer av detta informationsblad. Förutom notiser om nyutkommen litteratur och andra nyheter på området samt tips till alla som arbetar med klarspråk behandlas en speciell språkfråga i varje nummer. Dessutom finns några längre artiklar eller intervjuer med anknytning till området. Bl.a. Ort-

namnen, kommunerna och klarspråk av *Leif Nilsson* och Skrivrådet: Fena på ord? av *Erika Lyly* (nr 1), En klarspråksmotor varvar ner av *Nathalie Parès* och Hitta rätt i Rikstermbanken av *Åsa Holmér* (nr 2), Standardfraser sitter löst i Hässleholm av *Kerstin Lundin* och Årsredovisningar. Starta arbetet i god tid av *Anne-Marie Michelsen* (nr 3), Klarspråk – på flera språk? av *Sofia Malmgård* och Att köpa en översättning av *Nathalie Parès* (nr 4)

Bulletinen är gratis och kommer ut fyra gånger per år. Den kan också läsas på eller laddas ned från Språkrådets webbplats www.sprakradet.se.

Källström, Magnus: Mästare och minnesmärken. Studier kring vikingatida runristare och skriftmiljöer i Norden. Acta universitatis stockholmiensis. Stockholm studies in Scandinavian philology. New series 43. 2007. 442 s. Ak.avh.

Författaren har undersökt vilka samtida uppgifter som finns om skriftutövarna under vikingatiden. Det material som står till buds är de inskriptioner som finns bevarade, närmare bestämt de fraser som kan kallas ristarformler.

Lundgren, Torbjörn: Språk, kunskap och mänskliga förmågor. Studentlitteratur. 2007. 368 s.

Boken behandlar språket i förhållande till människans funktioner och eventuella funktionsnedsättningar. Hur väl vi människor omvandlar information till kunskap beror i lika hög grad på individens förmåga som på anpassningen av omgivningen till individens förutsättningar.

Lundin, Kerstin & Åsa Wedin: Klarspråk i socialtjänsten. Hur man skriver lättlästa beslut, utredningar och journaler. Gothia Förlag 2007. 80 s.

På ett pedagogiskt sätt visar författarna hur texter i socialtjänsten kan bli bättre och begripligare.

Malmbjær, Anna, 2007: Skilda världar. En språkvetenskaplig undersökning av grupp-samtal som undervisnings- och lärandeform inom högre utbildning. Skrifter utgivna av Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet 72. 2007. 257 s. Ak. avh.

Författaren har undersökt hur ett antal lärarstudenter gör när de grupparbetar. Vad sker under grupparbetet och vilka faktorer bestämmer hur arbetet i gruppen blir?

Malmstedt, Jan: IT-ordboken för alla. Docendo 2007. 184 s.

Här förklaras på ett enkelt och begripligt sätt ord inom det område som brukar kallas IT, d.v.s. sådant som gäller elektronisk och digital kommunikation. Inom detta område vimlar det av engelska ord, men författaren är noga med att ange de svenska benämningar som finns.

Melin, Lars: Vett och etikett i språket. Norstedts Akademiska Förlag 2007. 235 s.

I boken får man en beskrivning och betraktelse över området språkvård och sådant som kan diskuteras som rätt eller fel i språket, men inte så mycket direkta råd som titeln utlovar.

Mer än ett språk. En antologi om två- och trespråkigheten i norra Sverige. 2 upplagan. Skrifter utgivna av Språkrådet, Institutet för språk och folkminnen. 2007. 282 s.

Sedan den första upplagan, som utkom 1997, har Sverige fått en minoritetsspråklag, vilket i sin tur medför en starkare ställning för minoritetsspråken. I den nya upplagan har tillkommit nya artiklar och de övriga har omarbetats och uppdaterats.

Micaux, Wandrille: Vilda växter. Blomsterordlista på 14 språk. Ill. Eliann Oddbratt. 197 s. 2007 .

En fransman bosatt i Sverige sedan 30 år har uppmärksammat Linnéåret 2007 med en ordlista över 300 av de vanligaste vilda växterna med översättning till 13 andra språk. Vackra illustrationer på ett litet urval växter finns också.

Milani, Tommaso M.: Debating Swedish. Language politics and ideology in contemporary Swedish. Dissertations in bilingualism 14. Ak. avh. 2007. 7 uppsatser.

Denna sammanläggningsavhandling behandlar tre viktiga frågor i den språkpolitiska debatten i Sverige: främjandet av svenska språket, språktest som krav för medborgarskap och modersmålsundervisningen. Den första sammanbindande uppsatsen innehåller en kort sammanfattning på svenska.

Mins. Meddelanden från Institutionen för nordiska språk vid Stockholms universitet.

Under 2007 utkom följande skrifter i denna serie. Nr 57 *Gunilla Serin*: Om orddöd: 41 högtyska lånords uppgång och fall. Nr 58 *Elin Lindabl, Annika Skogsberg & Tobias Söderberg*: Insändare, fjällhandböcker och Ni-tilltal.

Miss. Meddelanden från institutionen för svenska språket vid Göteborgs universitet

Under 2007 utkom följande skrifter i denna serie: Nr 58 *Ulrika Magnusson*: Bilder av svenska och svenska som andraspråk. En jämförelse av högskolors och gymnasieskolors kursplaner. Nr 59 *Annika Bergström*: Två olika ämnen? Svenska språket på gymnasiet och på högskolan

Målföret. Medlemsblad för Nya Tungomålgillet.

Detta medlemsblad har under året utkommit med 4 nummer. Förutom notiser och artiklar om det nutida språket finns även artiklar om äldre språkbruk och språkforskare, t.ex. om Samuel Columbus (nr 1), textprov från äldre tider, väl värda omläsning, t.ex. Lärjunge och Mästare vid Trollhättefallen (om Carl von Linné och Pehr Kalm) i nr 2. Vidare artiklar och textprov på dialekt, allt för att visa den rikedom som finns i svenskan. I nummer 4 meddelas att tidskriften läggs ned och att föreningen upphör. De två eldsjälarna bakom denna sympatiska röst i språkvårdskören orkar inte längre. Det berättar de om i nummer 4, som är extra välmatat och bl.a. innehåller en suverän betraktelse av Bernt Olsson över barndomens språk.

Norberg Brorsson, Birgitta: Man liksom bara skriver. Skrivande och skrivkontexter i grundskolans år 7 och 8. Studier från Örebro i svenska språket 2. 2007. 302 s. Ak. avh.

Författaren vill beskriva hur skrivandet går till i skolan. Frågor som tas upp är hur undervisningen går till, hur eleverna förhåller sig till uppgiften, vilken sorts texter som produceras, vilken respons eleverna får.

Norrby, Catrin och Gisela Håkansson: Språkinläring och språkanvändning. Svenska som andraspråk i och utanför Sverige. Studentlitteratur 2007. 265 s.

Boken är en grundbok i andraspråksforskning, i synnerhet om svenskan som andraspråk. Vi får en historik över andraspråksforskningen i Sverige och internationellt. Författarna har lett projektet *Svenska i och utanför Sverige* och presenterar här de viktigaste resultaten från projektet.

Nämnd, inte glömd. Historik över Nämnden för svensk språkvård och Svenska språknämnden 1944–2007. Red. Birgitta Lindgren. Utgiven av Svenska språknämnden 95. 2007

I denna historik får vi en krönika över nämndens verksamhet. Tre personer som varit ordförande, Gun Widmark, Ulf Teleman och Mats Thelander, har skrivit

varsitt kapitel. De fyra cheferna för nämndens sekretariat, Gösta Bergman, Bertil Molde, Margareta Westman, Olle Josephson får varsitt kapitel; den sista, Olle Josephson skriver om sin egen period. Tre medarbetare, Margot Nordgren, Catharina Grünbaum och Jan Svanlund, har skrivit varsitt kapitel. Analyser över arbetets inriktning och nämndens plats inom språkvården ges men också detaljerade kataloguppgifter som register över ledamöter, medarbetare, utgivna skrifter m.m.

Ohlsson, Claes: Folkets fonder? En textvetenskaplig studie av det svenska pensions-sparandets domesticering. Göteborgsstudier i nordisk språkvetenskap 9. 2007 Ak. avh. 219 s.

Författaren har undersökt hur texter från banker, försäkringsbolag och fondbolag samt myndigheten Premiepensionsmyndigheten bidragit till att göra pensions-sparande i olika former till något vardagligt och självklart, *domesticerats* med författarens terminologi.

Perspektiv på praktik. Svenska i klassrummet. Red. Madeleine Ellvin, Lena Holmbom och Erik Lidbaum. Svenskläraryrkeförbundet årskrift 2007. Svenskläraryrkesserien 23. 2007. 187 s.

Bland de fjorton artiklarna kan nämnas *Johan Elmfeldt & Per-Olof Erixon: "Våga säga nej till Lunarstorm!"* där författarna går igenom en uppsats som verkar bryta mot alla normer. Vidare *Anna Aspegren: Alla lärare är inte svensklärare – men alla har ett ansvar för elevernas språkutveckling.*

Peterson, Lena: Nordiskt runnamnslexikon. 5, rev. utgåvan. Institutet för språk och folkminnen. 2007

Detta är en uppdaterad utgåva av ett lexikon över personnamn och ortnamn i de vikingatida inskrifterna runt om i Norden. Alla belägg anges. Etymologiska upplysningar ges också.

Philipsson, Anders Interrogative clauses and verb morphology in L2 Swedish. Theoretical interpretations of grammatical development and effects of different elicitation techniques. 2007 Dissertations in bilingualism 13. Ak. avh. 2007. 235 s.

Författaren har undersökt hur inlärare i svenska som andraspråk lär sig behärska konsten att formulera frågesatser. En sammanfattning på svenska finns.

ROSA. Rapporter om svenska som andraspråk. Institutionen för svenska språket vid Göteborgs universitet.

Under 2007 utkom följande: skrifter i denna serie: Nr 8 *OrdiL – en korpusbase-rad kartläggning av ordförrådet i läromedel för grundskolans senare år*. Redaktörer Inger Lindberg och Sofie Johansson Kokkinakis. Nr 9 *Qarin Franker: Bildval i alfabetiseringsundervisning – en fråga om synsätt*. Nr 10 k: *Litteracitet och sociala nätverk*. Nr 11 *Språk och gräns/er - om språk och identitetsskapande i några skönlitterära verk*. Red. Marie Carlson

Rosenqvist, Håkan: Uttalsboken. Svenskt uttal i praktik och teori. Natur & Kultur 2007. 96 s.

Det här är en lärobok som kan användas av både vid självstudier och lärarledd undervisning. Momenten går igenom systematiskt och åtföljs av hörövningar på en medföljande cd-skiva.

Språk och kön i nutida och historiskt perspektiv. Studier presenterade vid Den sjätte nordiska konferensen om språk och kön, Uppsala 6–7 oktober 2006. Red. Britt-Louise Gunnarsson, Sonja Entzenberg och Maria Ohlsson. Skrifter utgivna av Institutionen för nordiska språk. Uppsala. 2007. 396 s.

Bland bidragen kan nämnas *Margareta Svahn: Språkhistoria och kön*, *Catharina Nyström Höög: Det förbjudna modershjärtat*, *Minna Nakari: Officiell benämning av gifta kvinnor i Helsingfors på 1800-talet*, *Birgitta Lindgren: Språkvården och könsneutral referens*, *Theres Bellander: Minskade skillnader i unga kvinnors och unga mäns kommunikation via datorbaserade medier*.

Språk och stil. Tidskrift för svensk språkforskning. Ny följd 17, 2007. 236 s.

Bland de större artiklarna kan nämnas *Ulf Teleman: Det svenska hjälpverbet lär: ursprung och utveckling* och *Charlotta af Hällström-Reijonen: Tavaststjerna i provinsialismernas snårskog. Det sverigesvenska argumentet i finlandssvensk språkvård*. Skriften innehåller som vanligt recensioner av språkvetenskaplig litteratur.

Språkets roll och räckvidd. Festskrift till Staffan Hellberg den 18 februari 2007. Red. Karin Millés och Anna Vogel. Acta universitatis stockholmiensis. Stockholm studies in Scandinavian philology. New series 42. 2007. 304 2.

Bland alla bidrag kan nämnas: *Lars-Gunnar Andersson: Göra, ha eller ta sönder?*, *Charlotte Engblom: Att diskvalificera och erkänna normkällor i samtal*, *Kerstin Norén: En akademiker (läs: professor). Om en skriftspråkskonstruktion*.

Språktidningen. Utgiven av Språktidningen AB.

Tidningen startade under 2007 och utkom då med 3 nummer, men skall i fortsättningen utkomma med 6 nummer om 84 sidor. Avsikten är att åstadkomma en populärvetenskaplig språktidskrift, som görs av en heltidsanställd redaktion. Det är en större och fylligare tidning än *Språkvård*. Förutom sådant material som fanns i *Språkvård* innehåller den även intervjuer och lätt samt material. På så sätt kan språkfrågor och språkdebatten nå ut till flera personer än vad man kunde med *Språkvård*. Språkrådet medverkar bl.a. med avdelningen *Frågor och svar* samt en spalt av Språkrådets chef *Olle Josephson*. Andra experter med stående spalter är Dagens Nyheters språkvårdare *Catharina Grünbaum*, språkvetaren och underhållaren *Fredrik Lindström*, runologen *Marit Åblén* och journalisten och underhållaren *Jonas Hallberg*.

Materialet i varje nummer omfattar ett 20-tal artiklar och avdelningar. En fullständig uppräknin g skulle bli för lång. Bland artiklarna kan nämnas i nummer 1 en om svårigheten att förbjuda ord av *Maria Arnstad*, en av *Mikael Parkvall* om varför det skorrande r-ljudet spred sig så kvickt över Europa, en om den första sumeriska språkno bben av *Ola Wikander*. Från nr 2 en artikel om dyslexi av *Björn Ramel*, en av *Lars Melin*, som visar hur du-reformen på 1960-talet utlöste en förändring i hela pronomenanvändningen, en om jiddisch av Nils Johan Tjærnlund. Från nr 3 en artikel om det mångspråkiga svenska riket på 1600-talet av *Cecilia Christner Riad*, en av *Håkan Borgström* om varför mobiltelefonens ordlista godkänner t.ex. *kärnvapenkrig* men inte *världsfred* och en om färgerna i de östeuropeiska geografiska namnen av *Per Ambrosiani*.

Språkvård. Språkrådets tidskrift upphörde under 2007 i och med nummer 2. Detta skedde därför att en ny fristående tidning, *Språktidningen* (se denna), skulle starta samma år.

I nummer 1 redogör *Inga-Lill Grabn* för hur facköversättare accepterar *den* som könsneutralt pronomen ("Om någon vill röka får den gå ut på gården"). *Gunlög Sundberg* har sett på hur man i de nordiska länderna testar kunskaperna i huvudspråket hos dem som har annat modersmål. *Olle Josephson* ger råd om hur man skriver metatexter. *Staffan Hellberg* menar att man kan räkna en ny period i svenskan från 1945, då bl.a. *Expressen* och *Pippi Långstrump* kom ut. *Mikael Parkvall* skriver apropå *du* och *Ni* som tilltalspronomen om hur komplicerat det kan vara i andra språk med mycket större register av artighetsmarkörer. Numret innehåller också den årliga nyordslistan sammanställd av *Birgitta Lindgren*.

I nummer 2 målar *Olle Josephson* i breda drag den troliga språkutvecklingen under 2000-talet. *Håkan Hanson* beskriver nyhetsradions framtida språkval: syntetiskt eller spontant tal? *Ola Karlsson* frågar sig vad vi vill och kan göra med

datorernas språkkontroller. *Ingela Tykesson-Bergman* har undersökt vad expediter, kassabiträden och kunder säger till varandra i butikerna. Inför starten av den nya språktidningen har *Rickard Domeij* intervjuat med tidningens chefredaktör, Patrik Hadenius. Allra sist i detta sista nummer av Språkvård tecknar *Birgitta Lindgren* tidskriftens historia.

Båda numren innehåller också en ledare, kortare anmälningar av nyutkommen litteratur, notiser om språkliga aktualiteter och en avdelning frågor och svar.

Svartvik, Jan & Rikard Svartvik: Handbok i engelska från A till Ö. Norstedts Akademiska Förlag, 2 upplagan 2007. 570 s.

Det här är en uppdaterad och omarbetad version av en mycket nyttig handbok.

Svensk-romskt/arli lexikon. Red. Baki Hasan. Lexin. Språklexikon för invandrare. Institutet för språk och folkminnen, Språkrådet. 2007. 954 s. + bildbilaga 66 s.

Det här är ett pionjärbete inom romsk lexicografi och den största ordboken i sitt slag. Lexikonet har utarbetats av Baki Hasan, som är romsk språkvårdare på Språkrådet.

TeFa. (Text- och fackspråksforskning). Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet

Under 2007 utkom följande skrifter i denna serie. Nr 45 *Andersson, Helena:* Interkulturell kommunikation inom sjukvården. Den kommunikativa situationen för invandrare på svenska arbetsplatser 1: intervjuer. Nr 46 *Ett vidgat textbegrepp.* Red. av Britt-Louise Gunnarsson & Anna-Malin Karlsson

Termlexikon i språkvetenskap från A till Ö. Red. Kenneth Åström. Studentlitteratur 2007. 183 s.

I detta lilla lexikon upptas inte bara termer som *accent* och *översättningslån* utan även kända personer som *Axel Kock*, viktiga institutioner som *Språkrådet* och annat inom området

Tidens tecken 2007. Red. Anders Björnsson och Björn Rombach. Svenska Humanistiska Förbundets skriftserie 121. Santérus Förlag 2007. 280 s.

En samling essäer skrivna av akademiker med olika bakgrund om företeelser som kan ses som tecken i tiden, ordnade som rubrikord i alfabetisk ordning. Många är givetvis av språkligt intresse som nyord eller modeord, t.ex. *C som i certifiering*, *G som i genmanipulation*, *Q som i queer*, *R som i Rinkebysvenska*.

Tingsell, Sofia: Reflexivt och personligt pronomen. Anaforisk syftning hos ungdomar i flerspråkliga storstadsmiljöer. Göteborgsstudier i nordisk språkvetenskap 8. 2007. 242 s. Ak.avh.

En av de allra mest "omhuldade" käpphästarna i svensk grammatik undersöks i denna avhandling: valet mellan *sin* och vanlig personlig pronomen (som *hans*). Ett hundratal ungdomar har undersökts och jämförts med vuxna. Det visade sig att både ålder och ort spelar in. Även språklig bakgrund som flerspråkighet är viktig. Men även syntaktiska faktorer och samtalskontexten har betydelse. Det finns tecken som tyder på att pronomensystemet är på väg att förändras.

Utrikes namnbok. Svenska myndigheter, organisationer, titlar, EG- och EU-organ, EU-titlar och länder på engelska, tyska, franska, spanska, finska och ryska. 7:e reviderade upplagan 2007. 123 s.

Undertiteln preciserar den lite mystiska huvudtiteln. Det är alltså en lista över vad Svenska myndigheter m.m. heter på olika språk. Boken innehåller även översättningar av tjänstetitlar och namn på länder.

Valijärvi, Riitta-Liisa: A Corpus-Based Study on the Degrees of Lexicalization and Grammaticalization of Finnish Converbs. Uppsala universitet. 2007. Ak. avh. 246 s.

Författaren har studerat lexikalisering och grammatikalisering av finskans konverb (t.ex. *yllättäen* 'överraskande', *juurta jaksain* 'in i minsta detalj', *buolimatta* 'trots att, oaktat'). Undersökningsmaterialet består av finska dagstidningar från 1990-talet.

Vilborg, Ebbe: Rena grekiskan. Klassiskt språk i modern tid. Norstedts Akademiska Förlag 2007. 200 s.

Författaren, som tidigare skrivit populärvetenskapligt om latinet, griper sig här an grekiskan. Förutom en utförlig ordlista över grekiska ord som gett upphov lånord i svenskan finns avsnitt som grekiska gudar, grekiska namn o.s.v.

Öqvist, Jenny: När man talar om trolLEN. Personreferens i svenskt samtalsspråk. Studies in language and culture 6. Linköping studies in arts and science 320. Linköpings universitet. 2007. 216 s. Ak. avh.

I sin avhandling har författaren undersökt hur man i olika sorters samtal refererar till icke närvarande personer – med namn, med substantivfraser eller med pronomen. Frågor som ställs är bl.a. vilka anspråk talaren gör på sina egna och mottagarens kunskaper om referenten.